Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Brooklyne $8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 132 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Antradienis, Birželio - June 7, 1949 ★ ★ ★ Metai XXXIX. Dienraščio XXXI.

Kirtlas

Guodžiasi pasauliu.
Politika ir unijos.
Nepataikė į cielių.
Smetonininkai ir tautos valia.
Lapienė ir Poetai.
Visko buvo, tik nebuvo žmonių.
Dar nesenas melagius.
Rašo A. BIMBA

Šanghajaus išlaisvinimas smarkiai paveikė mūsų klerikalus. Darbininkas šaukia: "Kaip matome, žingsnis po žingsnio, didieji Kinijos plotai bebaigiami užlieti raudonojo tvano. Pasaulis, užhipnotizuotas, tyli ir nė žodelio netaria."

Mums irgi "gaila" to klerikalų pasaulio. Bet ką gi bepadarysi? Amerikos reakcija bandė tam "tvanui" pastoti kelią, o kas išėjo? Pats Darbininkas verkia: "Amerika dargi pasitarnavo ne nacionalistų karinėms jėgoms, bet komunistams, nes, laikui bėgant, veik visi į Kiniją pasiųstieji ginklai, amunicija bei susisiekimo priemonės — perėjo į raudonųjų rankas." (D., birž. 3 d.)

Nieko nebepagelbės klerikalų ašaros. Jų pasauliui Azijoje jau atėjo kaput!

★ ★ ★

Amerikos Darbo Federacijos sekretorius - iždininkas George Meany sako, kad darbo unijos vis daugiau ir daugiau įsitrauks į politinę veiklą.

Tas gerai, tas puiku! Klausimas tiktai, kokia ta veikla bus? Jeigu darbo unijos šoks tik pagal Trumano muziką, tai iš tos veiklos daug gero nebus. Jau parodė 81-masis Kongresas. Visi Trumano prižadai tapo jo paties ir jo partijos sužlugdyti.

Darbo unijoms reikia įsitraukti į nepriklausomą nuo senųjų partijų politinę veiklą. Bet apie tokią veiklą nei Meany, nei Green nė sapnuoti nesapnuoja.

★ ★ ★

Tysliavai irgi baisiai nepatinka Eislerio "ištrūkimas." Ir būtų jis, girdi, neištrūkęs, "jeigu jo bylą būtų svarstęs aukštesnis anglų teismas, o ne magistratas, kuris apie tai nieko neišmano."

Tas tik reiškia, kad mūsų valdžios žmonės, taip pat ir Anglijos valdžios šulai, pamiršo savo galvas, kai Eislerio reikalą pakišo "nieko neišmanančiam" magistratui. Kodėl jie nepasiklausė mūsų eks-poeto, kur ir į kokį teismą eiti?

★ ★ ★

Skaitau smetonininku "seimo" rezoliucijas. Kalba jie apie tautos valia. Bet jie garbino smurtininka Smetoną, kuris buvo tautos valią paneigęs. Nepripažįsta jie lietuvių tautos demokratišku būdu išreikštos valios 1940 metais, kai ji pasirinko socialistinį kelią.

Kas jau kas, bet smetonininkai neturi jokios teisės kalbėti apie tautos valią.

★ ★ ★

Vienybėje skaitau prajovą apie ponią Lapiene ir poetus. Rašo irgi poetas Vl. Vijeikis. Jis buvęs pas Lapienę ir matęs. Pas ją esa net du poetai Bernardas Brazdžionis ir Faustas Kirša.

Lapienė juos maitina ir užlaiko, bet jie turį kasdien jai rašyti poeziją! Vijeikis irgi norėjęs ten prisišlieti, bet tuo tarpu neturėjęs ikvėpimo poeziją rašyti ir pabėgęs, "abudu poetus palikdamas P. Lapienės ir jų mūzų įkvėpėjų globai."

Dabar visas pasaulis su nekantrumu lauks tokioje keistoje globoje Brazdžionio ir Kiršos sukurtos "poezijos."

(Tąsa 5-me pusl.)

LENKIJOS LAIVAS PO "APGULOS" IŠPLAUKĖ IŠ NEW YORKO

Laivas "Batory" Buvo Ginkluota Policija Apstatytas; Padaryta Griežčiausia Krata Laivui ir Jūrininkams

New York. — Pranešta, kad Amerikos vyriausybė leido pirmadienį išplaukti iš čia Lenkijos laivui "Batory'ui".

Jis atplaukė praeitą šeštadienį, ir federalės valdžios agentai su tuzinais vietinių ginkluotų policininkų laikė tą laivą faktinai apgulos stovyje per dvi dienas.

Ateivybės valdininkai kartotinai kvotė "Batory'o" įgulos narius - lenkus ir danus jūrininkus — ir per koštuva varė visus atkeleivius. Iššiūrėjo kiekvieną laivo kamputį nuo viršaus iki dugno.

Tuo tarpu laivo prieplauka buvo apstatyta trimis tuzinais ginkluotų policininkų, kurie niekam neleido prisiartinti. Nė vienam jūrininkui neleista išlipti krantan.

Tai dėl Eislerio Pabėgimo

Valdžios agentai ieškojo kaltininkų, kurie, esą, padėję vokiečiui komunistui Gerhartui Eisleriui laivan įeiti gegužės 6 d. ir iš Amerikos išplaukti.

Kuomet "Batory" tada, grįždamas iš New Yorko, staptelėjo Southamptone, Anglijoj, tai anglų policija, pagal Amerikos reikalavimą, išplėšė Eislerį iš laivo ir įkalino iki teismo. Paskui Londono teismas paliuosavo Eislerį, atmesdamas Amerikos reikalavimą išduot jį grąžinimui į Jung. Valstijas.

(Eisleris Amerikoje buvo nuteistas 3 metus kalėti, girdi, už "Kongreso paniekinimą" ir už "neteisingus" atsakymus aplikacijos blankoje dėl grįžimo Vokietijon. Bet jis, nelaukdamas apeliacijos teismų, ištrūko minimu laivu iš Jungtinių Valstijų.)

"Batory'o" kapitonas Jan Cwiklinski sakė praeitą sekmadienį, kad jo laivas išplauks pirmadienį savo laiku iš New Yorko uosto.

Ateivybės inspektoriai įleido 572 laivo keleivius, kaip Amerikos piliečius; bet kvotimam sulaikė 111 kitų, esą, popieriams patikrinti.

"Batory" yra puikus laivas, pastatytas 1936 metais ir lėšavęs $6,000,000. Karo metu jis pasižymėjo kautynėmis prieš vokiečius. Tose kautynėse garbingai dalyvavo ir laivo kapitonas Cwiklinskis.

"Batory'o" paleidimui iš New Yorko dabar tarpininkavo generalis Lenkijos konsulas ir ambasadorius. Buvo bijoma, kad Amerika to laivo neužgrobtų dėl to, kad juomi Eisleris pabėgo.

Jankių Japonai Mėtys Kairiuosius iš Darbų

Tokio, Japonija.— Japonų valdžia, pagal amerikonų patvarkymus, nusprendė pašalint iš valdinių tarnybu ir įvairių darbų 172.000 komunistu ir kitų vadinamų "neištikimųjų".

Bet "išvalyt raudonuosius" bus sunkus valdžiai pasimojimas. Komunistai vadovauja škaitlingoms japonų darbo unijoms. Suprantama, jog tos unijos streikais priešinsis kairiųjų mėtymui iš darbų.

TRIJŲ BLOKAS PRIEŠ SOVIETUS

Paryžius. — Amerikos, Anglijos ir Francijos užsieniniai ministrai vėl slaptai tarėsi, kokius naujus pasiūlymus duoti Sovietam dėl Berlyno valdybos.

ANGLAS PASMERKĖ ANGLIJOS POLITIKĄ IR TAPO LENKIJOS PILIEČIU

Varšava. — George Ch. Bidwell, direktorius valdinės Anglų Tarybos Lenkijoje, pasitraukė iš vietos, išsižadėjo Anglijos pilietybės ir pareiškė, kad taps Lenkijos piliečiu. Ta žygį jis padarė, protestuodamas, kad Anglijos valdžia veikia, kaip karinio Amerikos imperializmo pastumdėlis arba "mažesnysis partneris".

Bidwell per pusketvirtų metų vadovavo Anglų Tarybai "kultūriniams ryšiams palaikyti su Lenkija." Taryba yra Anglijos valdžios finansuojama.

Dabar jis pareiškė lenkų spaudai, kad Anglija pardavė už amerikinius dolerius vadinamą kultūrinį bendradarbiavimą su lenkais. Bidwell sakė:

— Aš vis dar norėčiau darbuotis bendradarbiavimo idėjai, kaip norėtų ir kiekvienas, kuris atmeta "amerikinį gyvenimo kelią, — o tas kelias yra laukinis raistų įstatymas."

Antra vertus, liaudiškos demokratijos iš tikrųjų vykdo taikos idėją.

(Tokios demokratijos yra Lenkija, Čechoslovakija ir kiti gerieji Sovietų Sąjungos kaimynai.)

MOTERIS SKIRIAMA ŠALIES IŽDININKU

Washington. — Prezid. Trumanas skiria bankininkę G. N. Clark'ienę Jungt. Valstijų iždininke vieton Wm. A. Juliano, kuris užsimušė automobilio nelaimėje. Jinai yra demokratų nacionalio komiteto narė.

Teismas Patvirtino $1,420,000 Bausmę Mainierių Unijai

Washington. — Jungtinių Valstijų apeliacijų teismas užgyrė $1,420,000 bausmę, kurią žemesnis teismas skyrė Mainierių Unijos pirmininkui Johnui L. Lewisui ir visai unijai.

Unija ir jos vadas baudžiami už tai, kad pernai neatšaukė mainierių streiko, kaip buvo liepęs federalis teisėjas. Apeliacinis teismas sako, kad mainieriai, neklausydami to teisėjo įsakymo, "paniekinę teismą."

Sovietai Iškilmingai Pagerbia 150-metinį Puškino Gimtadienį

Maskva. — Sovietinė vyriausybė, visuomenė ir laikraščiai iškilmingai minėjo 150 metų sukaktį nuo didžiojo rusų poeto Aleksandro Puškino gimimo. Laikraščiai beveik pilnai užpildyti Puškino gyvenimo ir kūrybinio jo darbo aprašymais. Be kitko, išspausdinti Puškino užrašai jo planuotam veikalui apie carienę Katrę Antrąją. (Puškinas ją vadindavo "grafo Zubovo bezdžione.")

Sovietų spauda priminė, kad tik sovietinė vyriausybė tikrai platina Puškino eilėraščius, dramas ir apysakas.

Jau apie 45,000,000 Puškino raštų egzempliorių išleista rusų kalba ir vertimuose daugiau kaip šimtu įvairių tarybinių tautų kalbų.

Demokratai Perima 4 Punktus iš Tafto-Hartley'o Įstatymo

Washington. — Senatas pradeda svarstyti valdinį Thomaso bilių, kuris siūlomas vieton priešunijinio Tafto-Hartley'o įstatymo. Bet Trumano demokratai patys perima bent keturis sekamus Tafto-Hartley'o įstatymo punktus į savo neva unijinį bilių:

Reikalaut, kad unijų viršininkai prisiektų, jog jie ne komunistai; suteikt samdytojams "žodžio laisvę" agituot prieš uniją; priverst unijas duoti valdžiai pinigines savo apyskaitas; reikalaut, kad unijos su "gera intencija" tartųsi su samdytojais.

Valdinis bilius, be to, siūlo valdžiai teisę užimti svarbiąsias pramones, kuriom gręs streikas.

Eisleris Varšavoj

Varšava. — Iš Vokietijos atvyko čia Gerhartas Eisleris ir kalbėjo Lenkijos darbo unijų suvažiavimui. Pareiškė dėkingumą Lenkijos valdžiai.

Netrukus Eisleris grįš namo ir užims profesoriaus vietą Leipcigo Universitete, Sovietų kontroliuojamoj rytinėj Vokietijoj.

WALLACE IR TŪKSTANČIAI KITŲ AMERIKIEČIŲ SMERKIA TEISĖJĄ UŽ 3 KOMUNISTŲ VADŲ ĮKALINIMĄ

Newyorkiečiai Šiandien Demonstruos prieš Teisėją, Kuris Įkalino 3 Komunistus už Atsisakymą Šnipauti

New York. — Tūkstančiais plaukia iš visų Amerikos kampų protestai federaliam apskrities teisėjui Haroldui Medinai dėl to, kad jis sauvališkai įkalino tris komunistų vadus — Henry Winstoną, Johną Gatesą ir Gusą Hallą.

Vienas pačių pirmųjų užprotestavo Henry Wallace, Progresyvių Partijos vadas, buvęs Jungtinių Valstijų vice-prezidentas.

Medina pasiuntė kalėjiman Daily Workerio redaktorių Johną Gatesą todėl, kad Gates atsisakė išduoti kitų komunistų vardus ir adresus. O Henry Winston ir Gus Hall tapo įkalinti visam laikui, kol tęsis teismas prieš vienuoliką komunistų vadų. Teisėjas baudžia Winstoną ir Hallą už tai, kad jie protestavo prieš Gates'o įkalinimą ir prieš kaltinamųjų vertimą išdavinėti savo draugus. Jie iš kalėjimo bus teisman atvedami.

Walace Pareiškimas

Henry Walace pareiškė, jog teisėjas Medina, įkalindamas tuos komunistus, padarė "dar vieną pavojingą žingsnį kelyje link fašizmo... ir naudoja savo galią neteisybei daryti."

Wallace, tarp kitko, sakė:

— Teisėjas Medina, pasiųsdamas juos kalėjiman, gali labai giliai kliudyti politines ir pilietines visų amerikiečių laisves.

Po priedanga kryžiaus karo prieš komunistus, Amerika baisiu greitumu lekia linkui savo tautinio fašizmo.

Nereikia būti komunistu ar sutikti su komunistiniais tikslais ir jų veikla, kad žmogus giliai pasipiktintum Daily Workerio redaktoriaus įkalinimu 30 dienų (neva) už panieką teismui. Vadinama panieka tame, kad redaktorius atsisakė išduoti kitus Komunistų Partijos narius.

Šis teisėjo sprendimas yra juo labiau sudrebinantis, kai atsimename, kad generalis prokuroras tvirtina, kad pats priklausymas Komunistų Partijai esąs kriminalinis nusižengimas, už kurį galima bausti ilgais metais kalėjimo.

Taigi šis teisėjo sprendimas stato p. Gates'ui (Daily Workerio redaktoriui) ir kiekvienam besiginančiam komunistui pasirinkti vieną iš dviejų — išduoti savo draugus kriminaliniam teismui arba eiti pačiam į kalėjimą.

Tatai šutrempia bet kokį amerikinį supratimą apie teisybę.

Tegu niekas nepadaro klaidos, manydamas, būk negręsia pavojus pilietinėms jo paties teisėm, kuomet neteisybė daroma prieš komunistus.

Aš raginu visus savo bendrus piliečius reikalaut, kad būtų panaikinta Gates bausmė. Ne tiek dėl paprastos teisybės amerikiečiui, kuriam pasitaikė būti komunistu, bet juo svarbiau dėl to, kad mes turime ginti brangiąsias pilietines savo laisves.

KITI PROTESTAI

O. John Rogge, buvęs Jungtin. Valstijų generalio prokuroro padėjėjas, taipgi vienas pirmųjų užprotestavo, kad teisėjas Medina įmetė kalėjiman tris iš vienuolikos kaltinamųjų komunistų vadų — Johna Gatesą, G. Hallą ir H. Winstoną.

Visi tie vadai teisiami neva už sąmokslą skelbti, būk reikia nuversti Amerikos valdžią jėga ir prievarta.

Rogge, pirmininkas Amerikos Dailininkų, Mokslininkų ir Profesionalų Tarybos, šaukė teisėją Medinną paliuosuoti tris minimus komunistus, kad jie galėtų "tinkamai gintis, pagal mūsų Konstitucijos nuostatus."

New Yorkiečių Demonstracija

Šį antradienį, 4:30 val. po piet, Union Square, New Yorke, įvyks didžiulė protesto demonstracija prieš trijų komunistų vadų įkalinimą. Plačiau apie tai skaitykite New Yorko ir Apielinkės Žiniose.

Teisėjui Medinai suplaukė daugybė protestų nuo darbo unijų ir įvairių kitų organizacijų iš New Yorko, Pennsylvanijos, Massachusetts, Michigano, Illinojaus, Connecticuto, Californijos ir įvairių kitų valstijų.

Medina Davė tik 45 Minutes Apeliacijai

New York. — Pirmadienį demonstravo apie 1,000 žmonių prieš teisėjo Medinos teismą, Foley Square; reikalavo paliuosuot 3 komunistų vadus, kuriuos Medina sauvališkai įkalino.

Komunistu advokatai išreikalavo teisės kreiptis į apskrities apeliacijų teismą, kad paleistų tuos komunistus iš kalėjimo.

Medina davė apeliacijai tik 45 minutes, tuo tarpu pertraukdamas bylą prieš 11-komunistų vadų.

Susprogo Čiango Lėktuvas Su Gabenamu Sidabru

Kanton, Kinija. — Susprogo ore amerikinis Čiang Kai-šeko tautininkų lėktuvas, prikrautas sidabro. Žuvo visi lėktuvo įgulos nariai.

Tautininkai gabeno sidabrą iš savo "sostinės" Kantono į Čungkingą, nes kinų Liaudies Armija maršuoja artyn Kantono. Daugelis Čiango valdininkų ir turčių jau pabėgo iš to didmiesčio.

Buvęs Panamos Prezidentas Arias Įkalintas

Panama. — Šio krašto valdžia suėmė ir kalėjiman įmetė buvusį Panamos prezidentą Arnulfą Arias'ą; sako, kad jis su bendrais planavęs nuversti esamąją valdžią.

Areštuotas ir W. W. Brown, buvęs Jungtinių Valstijų armijos oficierius. Brown prisipažinęs, kad šmugeliavęs sukilimui ginklus iš Kosta Rikos, gretimos Panamai respublikos, Centrinėje Amerikoje.

NEAMERIKINIS KONGRESMANŲ KOMITETAS VĖL IEŠKO NEVA SOVIETINIŲ ŠNIPŲ

Washington. — Kongresmanu Neamerikinės Veiklos Komitetas pradeda tyrinėti, kaip vienas Sovietų pasiuntinys karo metu, girdi, mėginęs išgauti naujausių karinių lėktuvų sekretus iš Bell fabriko Buffaloj, N. Y.

(New York. — Komunistinis dienraštis Daily Worker pabrėžė, kad reakciniai amerikonų politikieriai jau per 30 metų kelia lermus prieš pasakiškus sovietinius šnipus Jungtinėse Valstijose, **bet dar neįrodė nė vieno tokio šnipo.)**

Neamerikinis Komitetas Washingtone dabar pašaukė liudyti Josephą Franey su pačia ir Lorena Haasą. Šie "liudytojai" sakosi iš anksto pranešę valdžiai, kad tas rusas, karinės Sovietų komisijos narys, klausinėjęs apie naujųjų (turbūt, "jet'inių") lėktuvų statyba Bell Aircraft fabrike. Sovietinė komisija tada su Amerikos valdžios leidimu pirko lėktuvus šioje šalyje.

Franey su savo pačia ir Haas dirbo Bell lėktuvų fabrike karo metu.

Jie pasakoja, kad tas rusas, girdi, jiem apmokėdavęs už šnipinėjima, bet jie monydavę ji, duodami tiktai klaidingas žinias.

Šie "svietkai" giriasi, būk pristatę valdžios agentams pilnus įrodymus prieš vadinamą "sovietinį šnipą". Bet jis, pagaliau, atsisveikinęs juos ir 1947 metais nežinia kur pasišalinęs.

Prasti buvo jų "parodymai", kad Amerikos valdžia nekliudė to ruso?

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. -:- Tel. STagg 2-3878

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Brooklyn, N. Y. per 6 months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Kas Darosi!

Juo ilgiau 12-kos komunistų vadų teismas tęsiasi, juo jis atrodo nepanašesnis į amerikinį teismą, juo labiau jis atrodo panašesnis į teismą buvusioje nacinėje Vokietijoje ar fašistinėje Italijoje.

Teisėjas Medina, kuris, einant mūsų įstatymais, turėtų būti bešališkas, vergiškai klauso kiekvieno prokuroro sumanymo, — kai kada net atrodo, jog tame teisme vedėjas reikalų yra ne teisėjas Medina, bet prokuroras. Nuolat ir tiksliai palaikydamas prokuroro pusę, teisėjas nuolat ir nuolat neigia teisiamuosius ir jų gynėjus.

Štai, prokuroras reikalauja, kad Daily Worker. redaktorius, John Gates, išduotų kai kuriuos savo bendradarbius, komunistus.

Kaltinamasis Gates atsako, jog jis negalįs to padaryti, nes, jei jis tai išduotų, tuometu jis pats atsidurtų išdaviko rolėje, tokioje, kaip buvo tie, kuriuos išstatė liudytojais FBI.

Daugiau. Teisiamasis Gates sako: jeigu aš išduočiau savo bendradarbių - veikėjų vardus ir pavardes, tai jie, dirbdami kai kuriose pietinių valstijų privatinėse pramonėse, tuojau darbo netektų; kiekvienam šiandien yra aišku, kaip kapitalistai ir valdžia persekioja, mėto iš darbų, kiša kalėjiman (net be teismo) komunistus darbuotojus.

Gates'o advokatai primena teisėjui, kad čia teisiami žmonės nėra jokie kriminalistai, nepaisant, kad tai teigia prokuroras ir teisėjas; čia teisiami politinės partijos vadai ir kaip tokie, einant šalies konstitucijos 1-muoju, penktuoju ir dešimtuoju pataisymais, turi pilną teisę neišduoti savo bendradarbių, kuriems grūmoja persekiojimas, darbų netekimas.

Ir, va, teisėjas Medina, be niekur nieko pasmerkia John Gates'ą kalėjiman — kalėjiman 30 dienų!

Jei Gates savo nuomonę atkeis, jei jis klausys prokuroro reikalavimo, tuomet teisėjas Medina ant jo susimylės ir savo nuosprendį atkeis.

Šis nelauktas teisėjo smūgis sukrėtė visus, teismo salėje esančiuosius.

Juo labiau jis sukrėtė teisiamuosius ir jų gynėjus.

Pora teisiamųjų, Winston ir Hall, neiškentė nepadarę teisėjui dėl to pastabų.

Teisėjas Medina tuojau, be jokios atodairos, talpina šiuodu vyru kalėjiman iki teismas užsibaigs! Kaip tai jie drįso prasižioti!

Tai yra baisus dalykas, nes, jei šiuo teisėjo padarytu precedentu remsis kiti teismai ateityje, tai joks žmogus negalės būti teisiamas taip, kaip reikalauja šalies konstitucija.

Teisingai Civil Rights Congress ragina piliečius siųsti teisėjui Medinai ir prezidentui Trumanui telegramas, protestus, reikalaujant, kad šis teisėjo Medinos "žygis" būtų sulaikytas, kad teismo eiga būtų atsteigta į normales vėžes, kad nusmerktieji kalėjiman, būtų paleisti.

Teisingai Henry A. Wallace teisėjo Medinos žiaurų "žygį" pasmerkė.

O tuo pačiu kartu tūkstančiai žmonių siunčia teisėjui Medinai ir prezidentui Trumanui protesto telegramas, reikalaujančias, kad sukištieji kalėjiman komunistų vadovai būtų išleisti.

Tuo pačiu reikalu, šiandien, birželio 7 d., Union Square, New Yorke, įvyks masinis mitingas, kuriame bus pareikštas bendras protestas prieš tai, kas dedasi Foley skvėre.

Skaudi Brazilijos Liaudies Buitis

Uruguajaus lietuvių laikraštis "Darbas" rašo:

"S. Paulo Medicinos fakulteto asistentas Dr. Luiz Carlos da Fonseca patiekė spaudai šiuos duomenis apie Brazilijos liaudį:

"...Du trečdaliu liaudies vaikšto basi; randasi ištisos apylinkės su mokyklinio amžiaus vaikų nuo 80 iki 100% beraščiais; mokyklos su 32% fiziškai silpnų mokinių; miestai su 70% gyventojų nedasimaitinančių; nuo 70 iki 90% gyventojų sergančių "verminosis" liga; ištisos bendruomenės su 53% sifiliu apsikretusių.

"Vidutiniškas žmogaus amžius Rio de Janeiro mieste vos 23 metai; 42,5 proc. vaikų miršta sulaukę 10 metų amžiaus ir 47,5% miršta sulaukę 20 metų amž.; 1944 metais vien tik Rio mieste tuberkuliozė nužudė po 18 žmonių per dieną, o visoje šalyje — 100 tūkstančių, per minėtus metus, nuo 15 iki 55 metų amžiaus.

"1944 metais iš 3.309,595 mokinių tik 8% išlaikė kvotimus ir baigė kursą; 6 milijonai vaikų visiškai neturi galimumų lankyti mokyklą.

"1942 metais S. Paulo valstybės provincijoje rasta netinkamais karinėms prievolėms 60% vyrų nuo 17 iki 35 metų amžiaus. Išrinktųjų aukštis siekė 1.60 iki 1,66 mtr.; svoris — 46,8% normalaus vyro svorio.

"Ryžiai, pupelės ir mandiokų miltai, kaipo pamatinis kasdieninis maistas, naudojami viso 100% gyventojų; mėsą naudoja vos tik 18,45% gyventojų po 50 gramų per dieną, vidutiniškai; daržoves naudoja tik 12,4%; vaisius — 22%; 88,57% gyventojų nepažįsta kiaušinio skonio; 43 nuoš. vartoja pieno po 100 gramų per dieną, vidutiniškai...".

KUR LINK LAISVOJI KINIJA?

Visam pasauliui rūpi Kinijos ateitis. Kiekvienas politiniai sąmoningas žmogus stato klausimus ir ieško jiems atsakymo. Kas atsitiks su Kinija, kai ji visa bus išlaisvinta ir pateks komunistų vadovybėn? O kad ta diena nebetoli, tai visiem aišku.

Kinijos komunistai neslepia savo siekimų. Jie nori, kad kitų kraštų žmonės žinotų apie jų programą. Jie kalba aiškiai ir atvirai.

Labai daugelį klausimų atsako Li Lisan, Kinijos Komunistų Partijos Centralinio Komiteto narys ir vicepirmininkas Kinijos Darbo Federacijos. Jis Kinijos komunistų programą išdėsto laisvosios Kinijos spaudoje.

Ar Kinijoje bus palikta gyvuoti privatiškam kapitalui? Taip, bus palikta, atsako Li Lisan. Ekonominiai Kinija tebėra labai atsilikusi šalis, jos pramonė sudaro tik 10 nuoš. visos gamybos. Joje tuojau įvesti socializmą ekonominiai neįmanoma. Todėl privatiniam kapitalui bus leista gyvuoti ir veikti. Bet jis negalės sau valiauti. Jis bus, taip sakant, "pažabotas." Nes Kinijos valdžia bus darbininkų ir darbo valstiečių rankose. Užsienio imperialistai bus išvaryti laukan iš Kinijos. Kinijos darbininkai turės pilną laisvę organizuotis į darbo unijas gynimui savo reikalų.

L Lisan nurodo, kad buvo atsiradę tokių kraštutinių elementų, kurie reikalavo visą pramonę tuojau padalinti tarpe darbininkų. Komunistai tokios programos negali priimti. Komunistai žino, kad šiandien, išsilaisvinus iš prispaudėjų, Kinijos svarbiausia problema tuojau pakelti gamybą, ypatingai pramoninę gamybą. Kapitalistai turi būti skatinami plėsti gamybą, vis daugiau ir daugiau kapitalo įdedant į naujų įmonių statymą.

Kinijos darbininkams reikia suprasti, kad pakėlimas gamybos ne tik kapitalistams naudingas, ne tik jiems neš pelnus, bet būtinai reikalingas ir darbininkams. Be pramonės pakėlimo negalimas sumodernizavimas nė žemės ūkio. Be mašinerijos žemės apdirbimas pasiliks primityviškas.

Li Lisan nurodo, kad bukad Kin. Komunistų Partija siekia komunizmo. Bet ji puikiai žino, kad dėl Kinijos baisaus ekonominio atsilikimo komunistinės santvarkos sukūrimas bus ilgas procesas. Po pilnos pergalės, po pilno išsilaisvinimo, "bus palyginamai ilgas naujosios demokratinės statybos laikotarpis, kurioje turės dalyvauti visi žmonės, ne tik darbininkai, bet ir kapitalistai. Tos statybos tikslas, išvystyt Kinijos ekonomiją ir kraštą suindustrializuoti."

Aišku, kad tuo pačiu laiku, kadangi šalies vairas bus darbo žmonių rankose, eis kėlimas socialistinio pramonės sektoriaus. Bus tokių pramonių, kurios bus visuomenės rankose, kurios bus operuojamos socialistiniu pagrindu.

Tačiau iš Li Lisan dėstymų reikia aiškiai suprasti, kad Kinijos komunistai nežada tuojau visą pramonę ir visą biznį konfiskuoti iš privatiškų rankų ir paversti visuomenės nuosavybe. Jie nežada, kitais žodžiais, tuojau įvesti socializmą. Prie to bus einama laipsniškai. Darbo žmonių valstybė, komunistų vairuojama, nustatys Kinijos ekonominiam vystymuisi gaires.

Buvęs apsigynimo sekretorius James V. Forrestal, kuris iššoko iš Naval Hospital 16-to aukšto Bethesda, Md., kur buvo gydomi jo pakrikę nervai.

"Nereikia komentarų, patys skaitmenys kalba už save. Tauta laipsniškai miršta. Ir... kas išdrįsta viešai paneigti esamą dalykų stovį — ieškoti išeities, tai vargas tam: apšaukiamas didžiausiu "krikščioniškosios civilizacijos" ir "vakarų demokratijos" neprietelium, agitatorium, "Maskvos agentu."

Mala į Dulkes

Tame pačiame pastate (New Yorke), kur tęsiasi 12 komunistų vadų teismas, trečiajame aukšte vyksta teismas buvusiojo valstybės departmento pareigūno Alger Hiss'o. Jis kaltinamas "melavime", "neteisingame priesaikos padaryme", o vyriausias prieš jį liudininkas yra tūlas Whittaker Chambers, vėtytas ir mėtytas politinis ir moralinis prasiradėlis.

Nežinia, kuo šis teismas baigsis, bet užtenka jau to, kad ligi šiol pats Chambers prisipažino, kad jis yra ištvirkėlis, melagis, šalaputris, visiškai nupuolęs moralybės bedugnėn gaivalas.

Na, ir šį prasiradėlį ligi šiol labai aukštai kėlė komercinė spauda, o jį kėlė aukštai dėl to, kad Chambersas plepėjo melus prieš komunistus ir kitus pažangesnius žmones.

Atrodo, kad šis tipas pats gali atsidurti į kaltinamojo kėdę.

Būtų ne pro šalį!

Kaip ten bus — neužilgo matysime.

Rytinės Vokietijos Ekonominis Pakilimas

Neseniai vokiškoji ekonominė komisija — vadovaujantis Vokietijos tarybinės okupacinės zonos organas — apsvarstė ir patvirtino zonos ekonomikos išvystymo planą 1949 metams.

Sutinkamai su Potsdamo konferencijos nutarimais, karinė pramonė tarybinėje zonoje sunaikinta ir visas dėmesys skiriamas taikingų šakų išvystymui.

Per 1949 metus pramonės produkcija padidės 16 proc., palyginti su praėjusiai metais. Mašinų gamybos, chemijos, optikos ir elektrotechnikinės pramonės gamybos apimtis per metus padidės 20 — 40 procentų.

Šiais metais zonos gyventojai gaus 145 proc. daugiau audinių, 52 proc. daugiau avalynės ir 140 proc. daugiau trikotažo, negu pernai. Statybinių medžiagų pramonė dirbo paspartintais tempais. Plytų gamyba padidės 90 proc. Zonos miestuose bus atstatyta 18,850 namų ir pastatyta 5 tūkst. naujų.

Planas numato ištisą eilę rimtų priemonių žemės ūkiui išvystyti. 1948 metų grūdinių kultūrų derlius sudarė 4.1 milijono tonų, palyginti su 3.5 milijono tonų 1946 metais ir bulvių derlius — 11.8 milijono tonų, palyginti su 9.2 milijono. 1949 metais žemės ūkio produkcija dar labiau padidės. Stambių raguočių skaičius padidės 14 proc., palyginti su 1947 metais, kiaulių — 45 proc. Padidėja mašinų nuomojimo stočių skaičius.

Pernai zonos ūkinis planas buvo ne tik įvykdytas, bet pagal svarbiausius rodiklius viršytas. Yra pilnas pagrindas tikėtis, kad ir 1949 metų planas bus pilnutinai įvykdytas, ir Vokietijos tarybinės okupacinės zonos ekonomika padarys tolimesnį žingsnį taikingo demokratinio vystymosi keliu.

Washington. — Žymūs mokslininkai pareiškė, jog melagingi yra kaltinimai prieš Lilienthal'į, Atominės Komisijos pirmininką.

Washington. — Pernai automobiliai užmušė 32,000 amerikiečių ir sužeidė virš 1,000,000. Prez. Trumanas geidauja stipresnių važiuotės įstatymų.

Čechoslovakijos katalikų arkivyskupas J. Beran pertraukė derybas dėl santaikos su liaudies valdžia.

Washington. — Prekybos departmentas apskaičiavo, kad Jungtinės Valstijos turi jau 148,527,000 gyventojų.

Ralph Helstein, CIO United Packinghouse Workers prezidentas, pirmininkauja unijos šeštajai konvencijai Estes Park, Colorado. Spauda praneša, kad konvencija atsisakė priimti delegatus dešiniųjų kontroliuojamo chicagiečio Swift Lokalo 28-to, kaltinimu, kad jis sustojo mokėti centrui narines duokles. Kaltintojai sako, kad sustabdymas centrui duoklių tuo metu, kuomet Taft-Hartley smauglys taikosi pražudyti uniją, yra "peilio smūgiu unijos nugaron."

JONAS KAŠKAITIS

Už Taiką ir Saugumą!

(Tąsa)

Tarybinis rašytojas ir teatrininkas Petras Pavlenko pašaipiai prasitarė apie menamąjį Tarybų Sąjungos antpuolio bei agresijos planą. Taip, Tarybų Sąjunga daro antpuolį — ant užkrečiamųjų ligų, ant skurdo, nežinystės. Jo pačio agresijos planas buvęs pasodint Jaltoj 20 citrinių medžių, taip kaip ir kiekvienas jos pilietis buvo apsiėmęs padaryt.

Pavlenko bakstelėjo satyros pirštu vienam Amerikos dramaturgui pašonėn. Girdi, dramaturgas Eugenijus Oneilis pareiškė, kad žmonių rasė nieko gero nepasiekė ir ji turėtų užleisti vietą skruzdelėms... Koks tai klaikus pesimizmas! Tai mūsų kaltė ir apsileidimas, kad civilizacija nesugebėjo palaikyt Eugenijaus Oneilio ant žmoniškų kojų.

Harvardo universiteto profesorius Matisenas kvietė atgaivinti didžiąsias Amerikos tradicijas, kurias paliko tokie galvočiai, kaip Emersonas, Toro, Melvilis ir Vitmanas. Tos tradicijos yra platus žmoniškumas, tarptautiškumas — internacionalizmas, individualinis vertingumas ir herojiški paprasto žmogaus galimumai.

Masinių susisiekimų skyrius. Tai naujoviniai žinioms greit ir plačiai skleisti keliai: radijas, filmai, teatrai, spauda.

Šitie susisiekimų keliai neapsakomai svarbūs viešajai žmonių nuomonei formuoti ("public opinion"). O visuomenės nuotaika ir nuomonė — ir ryžtas galingiau dalykus pasuka ton ar kiton pusėn, negu atkaklus kardų barškinimas ir atombombiškas straksėjimas.

Išsireiškimų laisvė ir atsakomybė — tai du to paties pinigo šonai.

Šitokia buvo vedamoji tema, ir ji raudonu siūlu tęsėsi perdėm per visas šio skyriaus dalyvių delegatų prakalbas. Visi kalbėtojai sutiko, kad radijas, filmai, teatrai ir spauda yra patys galingiausi ginklai už taiką, — bet Amerikoj jie nenaudojami už taiką, jie naudojami prieš taiką.

Vienas "Niūjork Post" dienraščio bendradarbis Stonas pareiškė, kad Amerikos valdžia nemėgsta kalbėt apie taiką, nes taika sutrikdytų ir taip jau pašlijusią biznio struktūrą. Ir šituo atveju karštai ir su kaupu pritaria visa Amerikos didžiūnų spauda.

Didlapių antraštės sprindinėmis raidėmis rėkte rėkia, būbnija kas dieną vis apie karą, neapykantą, pavojų, baimę. Orlaivystės kromininkai garsina savo prekes, klyšodami, kiek Tarybų Sąjungos miestų gali subombarduoti naujojo modelio bomberiai orlaiviai. Kariniai baidymai ir raudoni baidymai pasidarė stambiausieji susibankrutavusios politikos pabūklai...

Tarybų Sąjungos rašytojas Gerasimovas, tarp kitko, pareiškė, jog jo šalyje nauja sveika psichologija nuskaidrina žmogų. Išsivystė naujo tipo tarybinis žmogus, kuriam darbas nėra joks samdyminis pasižeminimas, bet kūrybinis jo gabumų naudojimas.

Panašiai kalbėjo ir Aleksandras Vucho, Jugoslavijos poetas ir filmų gamybos perdėtinis. Anot jo, jo tėviškėj susisiekimų tarpininkai veikia gražiai ir sėkmingai, nes jie yra dalis Jugoslavijos plano padaryti naują žmonėms gyvenimą.

Lenkijos rašytojas Povilas Hofmanas pareiškė, jog geros valios žmonių solidarumas prašalins tą katastrofą, kuri sunaikintų visą kultūrą ir gyvybę... Lenkijoj yra apie 24 milijonai žmonių. Per karą naciai išgalabijo 6 milijonus piliečių ir griūvėsiais pavertė miestus ir kaimus, sunaikino pramonę ir žemės ūkį. O kiek sunaikinta ir žvėriškai nukauta artistų, mokslininkų, rašytojų, to ir nurodyti tiksliai negalima... Paliai visą šalį verda dabar visokie atstatymo ir statymo darbai, ir čia visų pirma reikia taikos ir ramybės. Lenkijos vyriausybė ir deda didžiausių pastangų taikai palaikyti. Kariuomenės reikalams eikvojama beveik tik pusė tos sumos, kuri biudžeto skiriama švietimui.

Didelių buvo įdomybių *gamtos mokslo skyriuje*. Viso pasaulio mokslininkai gyvai susidomėję politikos posukiais ir taikos dalykais. Amerikos valdžia neįsileido anglų mokslininko, fizikos profesoriaus Bernalio. Užtat buvo perskaitytas jo raportas. Bernalis į šipulius sumuša tą kvailą prasimanymą, būk karas pakelia mokslą. Mokslinės pažangos eiga laike I ir II pasaulinio karo buvo daug silpnesnė, negu ji buvo pirma ir paskui tų karų, nors buvo visaip garsinama ir barškinama apie karinį mokslo pakilimą ir buvo eikvojamos milžiniškos pinigų sumos.

Amerikos bakterijologas Teodoras Rozburis, kurs darbavosi biologinių karo būdų srityje laike paskutinio karo, pareiškė, kad bakteriniai karo pabūklai nepraktiški ir perdaug pavojingi visais žvilgsniais — ir todėl jie nebūtų vartojami kitame kare.

Užsipelnęs Tarybų Sąjungos mokslininkas Aleksandras Oparinas, mokslų akademijos biologinio skyriaus narys, pranešė, kad tarybiniai mokslininkai, be jokios išimties, plačiai populiarizuoja mokslą žmonėms, visose TSRS šalyse. Ir šiame didžiame darbe jiems daug padeda geriau prasisiekusieji mokslo mėgėjai ūkininkai ir įmonių darbininkai.

Oparinas trumpai apibūdino Lysenko teoriją apie įgytas gyvenimo aplinkos įtakas augalams bei gyvūnams ir kaip tos įgytos įtakos ir įvykę nuo jų pasikeitimai palaipsniui pereina paveldėjimo keliu į sekamas gentkartes.

Atvirai ir draugiškai šiuo atveju atsiliepė įžymusis Amerikos augalų ir gyvulių augintojas Henris A. Valesas. Jis labai susidomėjęs prieš keletą metų jo gauta Lysenkos knyga. Jis savo moksliškai vedamoj fermoj jau ištobulino kelias kukurūzų rūšis ir javinių augalų rūšis, kurios duoda didesnį derlių ir tarpsta neįprastiniam klimate, kur pirma visai neaugdavo.

(Daugiau bus)

Japoniškos Orgijos

Rašo ŠVENČIONIŠKIS

Japonija nugalėta. Amerikos atstovas ten vykdo demokratinę tvarką. Komercinė spauda būbnija, kad dabar ten jau geriausia, demokratiškiausia tvarka pasaulyje. Ten jokios diktatūros nėra.

Ir tie, kurie nieko negalvoja, nieko daugiau neskaito, kaip tik komercinę spaudą, tai iš tikrųjų mano, kad jau Amerika įvykdė ten tikrą rojų, kad žmonės maudosi upėse, kuriomis teka pienas ir medus.

Marija Goriačkovska, žymi žurnalistė, parašė nedidelę brošiūrą, užvardytą "Japoniškos orgijos." Ta brošiūra, 39 puslapių, tapo atspausdinta Berlyne 1909 metais. Autorė aprašo tas orgijas labai vaizdžiai.

Galima būtų pasakyti, kad ji rašo apie tai, kas buvo 1909 metais, o juk dabar 1949 metai, ir jau Japonijoj tvarka amerikoniška, "demokratinė". Amerika kovoja prieš diktatūras, prieš "vergijas". Ji skundžia Sovietų Sąjungą, kad ten darbininkus verčia dirbti, nes tai esą vergija.

Bet tuo pačiu laiku ir toj pačioj komercinėj spaudoj randame žinutę, kad Japonijos mieste Nogoja tekstilės pramonininkai supirko iš biednų tėvų 5,000 mergaičių, dvejiems metams, užmokėdami po 50 dolerių už kiekvieną. Šis faktas leidžia manyti, kad Japonijoj kas buvo 1909 metais, tas pats yra ir 1949 metais, tas pats bus ir toliau, kol Amerikos atstovai tvarkys Japoniją. Todėl nors trumpoj sutraukoj čia paduosiu autorės įspūdžius iš tų orgijų.

Kada autorė nuvažiavo Japonijon, tai didžiausio Japonijos laikraščio "Ochi Shimbun" redaktorius Vatanabe San, jos priėmimui ir pagerbimui, surengė pietus, kuriuose dalyvavo ir taip vadinamos geišės. Jos yra aristokratijos, turčių pažiba, jų sielų linksmintojos. Geišės yra puikios dainininkės, muzikės, šokikės, artistės. Jos susipažinę su literatūra, daugiau prasilavinę, negu vidutinės japonietės moterys. Jos rengiasi puikiai, drabužiai brangūs. Tik viena juosta kaštuoja apie 250 dolerių; kimona irgi apie tiek pat. Patapti geiše, reikia ilgai mokintis, todėl biednuomenės mergaitės negali dasigauti geišėmis.

Pietūs buvo surengti Tikio Kahetzo restorane. Kaip tik svečiai įėjo į restorano koridorį, juos tuojaus pasitiko dvi geišės, žemai nusilenkė, svečiai turėjo tuomi patim atsakyti, ir paprašė nusiimti apsiavimą. Paskui basus nuvedė į kambarį, kuriame nebuvo jokios kedės, jokio stalo. Grindys išklotos brangiais divonais, ant divonų padėtos paduškaitės. Čia vėl juos pasitiko kelios geišės, žemai, iki žemės, nusilenkė, svečiai tuo patim atsakė. Redaktorius perstatė geišėms žurnalistę. Visi susėdo ant paduškaičių, valgius kiekvienam atnešė ant labai žemučių stalelių. Sykiu su svečiais susėdo ir geišės. Jos elgėsi labai laisvai, nesivaržančiai, glaudėsi prie vyrų, kurių čia pat buvo ir žmonos, su jais kuždėjosi, gėrė, valgė ir vėl gėrė ir valgė. Vis daugiau jos linksmėjo, darėsi malonesnės. Protarpiais dainavo, šoko ir skambino. Bekalbėdamos daugiausia pašiepdavo angles, kartodamos "Oh, yyes!" Vaigių ir gėrimų buvo labai daug. Jos pusėtinai gėrė, bet atsisakyti sykiu su jomis gerti, būtų didžiausias įžeidimas, todėl jei ir nenori, bet turi gerti.

Kada Goriačkovska pradėjo pasakoti apie operetę "Geišę", kad ten yra ir šokis "Čon-kina-kina-kina", tai jos nusikvatojo ir pasakė:

— Jeigu norite, tai mes jums parodysime, kaip šoka tą šokį, tik neįsižeiskite, nes šokant reikės nusirengti.

Pradėjo šokti minimą šokį. Pirmiausiai, bešokant, nusirišo juostą, numetė ją į šalį, paskui kimoną ir taip šokdamos nusirenginėjo, pakol nepasiliko tik vienose kelnaitėse. Tuomet vėl, bešokdamos, pradėjo apsirengti ir tą darė laipsniškai. Bešokant visi kūno judėsiai, kraipymai buvo labai atviri, jausmingi...

Užbaigę šokį, vėl atėjo pas svečius, vėl pradėjo valgyti ir gerti, juokauti ir tt. Autorė pastebi, kad jos nors ir daug gėrė, vis darėsi linksmesnės, bet neišrodė nusigėrusiomis.

Rengėjai tokių "pietų" bei banketų už viską užmoka labai brangiai. Reikia atsiminti, jeigu geišės tik viena juosta - diržas kaštuoja apie 250 dolerių, kimonai irgi apie tiek pat, tai jos turi gauti ir atlyginimą nemažą.

Bet kuomet geišė moka už savo kimoną 250 rublių, tai darbininkė - siuvėja, už tokio kimono pasiuvimą ir dar su pamušu, gauna 50 centų.

Čia, trumpoj sutraukoj, viena pusė medalio tų orgijų. Dabar bandysime atversti antrą pusę medalio ir, veikiausiai, prisieis apsistosti antrą pusę medalio ir, bus vaizdingesnė, šiurpulingesnė. Apie antrą pusę medalio Goriačkovska rašo:

Užsienyje būdama aš labai daug girdėjau apie Jošivarą, vienintelį pasaulyje atvirą prostitucijos rinką, todėl buvau prisirengus prie nepaprasčiausio vaizdo. Bet kuomet aš pati viską pamačiau, tai tuomet supratau, kad nupiešimui to vaizdo, taip šiurpaus, taip sudrebinančio žmogiško nupuolimo, negalima bus surasti spalvų, negalima bus aprašyti.

Aš nuvykau Jošivaron su viena žingeidaujančia panele angle; mus lydėjo italas daktaras, puikiai vartojantis japonų kalbą. Prisiėjo ilgai važiuoti, reikėjo pasiekti patį Tokio centrą. Iš tamsių, pusiau apmirusių gatvių, mes įvažiavome į skaičiai apšviestą, pilną judėsio gatvę. Restoranai ir arbatiniai nameliai buvo užsikimšę žmonėmis. Kitoj pusėj gatvės buvo eilė namelių, iš kurių veržėsi juokas ir "koto" garsai. "Čia pasimatymų - susitikimų namai, — paaiškino man palydovas daktaras, —į čia ateina slaptai, apsigaubę tamsiais šalikais, neištikimos japoniečių žmonos susitikti su savo mylimaisiais.

Čia pat, artimai, didelis europiškas pastatas, —"europiškas susitikimų namas, pertekliaus ir patogumų

Vienas iš United Auto Workers viršininkų Victor G. Reuther, tos unijos prezidento Walter Reuther'io brolis, vežamas Fordo ligoninėn, Detroite. Jis buvo pašautas savo namuose per langą iš to šautuvo, kuris matosi gulint ant žemės po jo buto langu.

stebūklas", — paaiškino mums daktaras. Į čia daugiausia ateina amerikonės, kurios labai greitai "prilimpa"... "Poverette," —apgailestaudamas jis pridūrė. Čia tik Jošivaro prieangis. Mes įėjome į siaurą, tamsų skersgatvį ir atsidūrėme po arka (skliautišku lanku). Staiga skaisčios šviesos sriovė atsimušė į mūsų akis. Aš sustojau išvydus baisų vaizdą, kurį niekad neužmiršiu. Ilga plati gatvė, užstatyta trijų aukštų namais. Apatinės patalpos atviros ir skaisčia elektros šviesa apšviestos. Už sandarių grotų, atskiriančių tuos namus nuo gatvės, tarpe puikių vazų su gėlėmis, išsirikiavusios į eiles, sėdi merginos, puikiai susišukavusios plaukus, išsitepusios veidus, skaisčiais kimonais, įvairių stilių ir amžių, apsivilkusios. Viena, pati gražiausia, vaikštinėja po klėtką ir šaukia praeivius vyrus — "Čotto oide, čotto oide!" Ji savo skardų balsą palydi ciniškais žestais.

— Ką tas reiškia "Čotto oide?" — paklausiau daktarą.

"Venga un momento", — paaiškino jis (užeikite ant valandėlės).

Ilga, plati, skaisčiai apšviesta gatvė. Abiemis pusėmis tos gatvės klėtkos, kuriose paniekai išstatyta gyvasis tavoras.... Prie klėtkų, kaip kad prie mūsų teatrų prie įėjimo, sėdi kasininkės ir priiminėja pinigus nuo norinčių įeiti... Būriai vyrų, įvairaus amžiaus ir kilmės, slankioja palei klėtkas, sustoja, apžiūrinėja prekę, viešai ir garsiai daro pastabas apie tinkamumą ar netinkamumą išstatytų jų paniekai nelaimingųjų merginų, pagaliaus, išsirenka prekę pagal savo skonį, moka kasininkei pinigus nuo 2 iki 5 ienų ir eina į vidų, o paskui, sykiu su išsirinkta auka, į viršų.... Buvo pusė vienuoliktos vakaro; rinka buvo pačiame įkaitime ir aš galėjau laisvai stebėti tą visą šiurpulingą prekybą nelaimingomis moteriškėmis.

Prie tūlų namų klėtkos buvo tuščios; jose kabojo paveikslai merginų, nuimtų pusnuogėmis.

— Čia aukštesnės klasės prostitucijos namai, — aiškina daktaras. — Išstatyta tik moterų portretai; norintieji renkasi iš fotografijų.

Mes įėjom į klėtką pažiūrėti fotografijų; po kiekviena buvo parašytas vardas...

Anglė daugiau nieko ir negalėjo sakyti, kaip tik kartojo: — Is it not terrible?

Ir ištikrųjų šita vergių paroda daro nepaprastą įspūdį; jų šypsena, viliojanti akių žvilgsniai, kvietimai užeiti, jų niekinimas, kurio gal jos ir pačios nesupranta, stebėtoją priverčia sunkiai atsidūsti ir pamąstyti... Šešiolikos - septyniolikos metų amžiaus mergaitę tėvai pardavė į prostitucijos namus už 500-800 ienų. Ji, pagal sutartį, privalo prostitucijos namuose išbūti šešerius metus; pinigus gauna tėvai. Pati prostitutė nemato nei grašio. Pirklys, užmokėjęs tėvams ant syk 500 ienų, per šešerius metus išnaudoja ją visokiais būdais. Ji privalo visa tai pildyti, ką tik samdytojas įsakys, ji neprivalo išeiti iš to namo, nes Japonijos įstatymai draudžia prostitutėm gatvėmis vaikščioti.

Kiekviena prostitutė per metus padaro samdytojui apie 2,000 ienų pelno. Dabartiniu laiku tokių prostitučių Jošivaroj yra apie 3,000 ir apie 300 randasi venerinių ligų ligoninėje, kurios jau gydomos, nes užkrėstos venerinėmis ligomis... Savininkai su jomis elgiasi žiauriai, kiekvieną vakarą išvaro į tas klėtkas, kad publika iš jų tyčiotųsi. Visi prostitucijos namai Jošivaroj priklauso vienai kompanijai, kuri, prekiaudama gyva žmogiena, pelno milionus ienų...

— "Čotto oide! Čotto oide!" — staiga sušuko viena vergių, prisiartinus prie klėtkos grotų, modama ranka. Paskui jį pradėjo darkyta anglų kalba kviesti mus, kad užeitume, nes čia dažnai lankosi europinės ponios ir vergės prie jų pripratę.

— Eikime, pasikalbėsime su ja, — aš pasakiau.

Anglė tuojau sutiko. Bet vergė angliškai mokėjo tik keletą žodžių. Aš paprašiau, kad mūsų palydovas irgi eitų ir mums perkalbėtų.

Bet pasirodė, kad jis gėdinasi eiti ir kalbėti su šiomis "damomis".

—Kaip jums ne gėda! Sušukau aš. O dar rengiatės rašyti korespondencijas į "Journale d'Italia"! Žurnalistas neprivalo bijoti ir bjaurėtis!

(Bus daugiau)

LAISVĖS
JUBILIEJUS

Tai didysis darbas visos pažangiosios Amerikos lietuvių visuomenės. Šaukia į darbą mus visus, apšvietą branginančius žmones, ne tik mūsų dienraščio bendrovės pareigūnai, bet ir pati mūsų sąžinė. Mūsų dienraštis baigia 30-tus metus savo gyvavimo infliacijos prismaugtas. Turime jį gelbėti!

Reikia jam naujų skaitytojų, reikia parengimų ir reikia aukų. Tik tais būdais stodami į pagalbą dienraščiui, galėsime džiugiai apvaikščioti sukaktį ir užtikrinti jam ateitį.

Specialė Laida Atžymėjimui 30 Metų Dienraščio Sukakties

Rugsėjo 16 d. dienraštis Laisvė išeis dvigubai padidintas. Tai bus 30-ties metų sukakties atžymėjimui specialė laida. Ši laida turi mirgėti organizacijų pasveikinimais dienraščio 30 metų sukaktim. Taipgi reikia aplankyti biznierius ir gauti jų pasiskelbimus specialei laidai. Asmenys, kurie aukuos jubiliejaus proga, jų vardai bus išspausdinti specialėje laidoje.

Nelaukime Vajaus Gavimui Laisvei Naujų Skaitytojų

Pats gražiausias žygis atžymėjimui mūsų dienraščio 30 metų sukakties bus gavimas kuo daugiausia naujų skaitytojų. Nelaukime vajaus, darbuokimės dabar gavimui naujų skaitytojų. Stipriausias užtikrinimas dienraščio ateities yra skaitytojai. Kuo daugiau bus skaitytojų, tuo stipresnis bus mūsų dienraštis moraliai ir materialiai. Kiekvienoje sueigoje kalbinkime žmones užsisakyti Laisvę.

Sveikinkite Dienraštį Sukaktim Patys Savo Iniciatyva

Ne visus biznierius ir asmenis, kurie nebiznieriai, norinčius pasveikinti dienraštį sukaktim, mes galėsime aplankyti ir paprašyti skelbimo ar pasveikinimo specialei sukakties atžymėjimo laidai. Mes prašome biznierių ir asmenų nebiznierių, gyvenančių toliau nuo didesnių kolonijų, prisiųsti paskelbimą ar pasveikinimą tiesiai dienraščiui Laisvei. Padarykite tą gerą patys savo iniciatyva.

Jei norite kokių platesnių informacijų dėl pasiskelbimų ar kokių kitų reikalų, rašykite Laisvės Administracijai ir mes jums mielai suteiksime visas informacijas.

Visais reikalais kreipdamiesi, adresuokite:

LAISVĖ
427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

GRYNOS SĄŽINĖS ŽMONĖS

Parašė P. VERSIGORA ❀ Vertė N. ZIBERTAITĖ

5-26-49 —10—

(Tąsa)

— Ko tu kvailiu apsimeti? Atsakinėk aiškiai į klausimus. Ką, kur saugojai? Ir nuo ko saugojai?

— Taigi mes čionykščiai, iš viensėdžio. Aišku, kam duonos pakanka, tam nėra reikalo eiti tarnauti. O kadangi mums nebepakanka, tai ir mobilizavausi, vadinasi, savo noru, dėl duonos, vadinasi, į apsaugą. Į kelio apsaugą. Geležinkely.

— Ar šautuvą davė?

— Ko?... Atleiskite... Žinoma, davė.

— O šovinių?

—Dešimt štukų.

— Policininko raištį taip pat davė?

— Policininko raištį?... Ne... Štai tą davė.

Jis ištraukia iš kišenės apseilėtą antrankovinį ženklą. Erzacripsas, kuriame pro purvą bei dulkes dyrojo tokie pat purvini žodžiai: "Schutzmannschaft. Vigoniči."

— Ko gi tu čia akis muilini? Vadinasi, policijos tarnybon stojai ir, be to, savo noru.

"Schutzmannschaft" maigo rankose apseilėtą skudurą ir paskui, nieko nesuvokdamas, pakelia akis, nekaltas kvailio akis.

— Stojau... Mobilizavausi, vadinasi, savo noru, kadangi juk namie žmona, trejetas vaikučių, o duonos nėra... — skėtrioja rankas.

— Kiek gi tau duonos pažadėjo?...

— Sakė po karo duosią po dvidešimt penkis ha.

— O dabar?

— Žadėjo iki trisdešimt kilų per mėnesį.

— O kiek duodavo?

— Po šešiolika, o nuo praėjusios savaitės po du šimtu gramų ėmė davinėti.

— Neriebiai maitina.

— Kur ten!... Visai apgavo germancas. Visą Rasieją apgavo... Ir mane taipgi...

— Tu dėl Rusijos nesisielok. Štai ką pasakyk: prieš ką tu ėjai?

— Aš? Kaip gyvas, prieš nieką nesu ėjęs. Aš tik už duonos kąsnį kelią saugojau.

— Kelią. Na, o keliu kas važinėja? Vokiečiai?

— Žinia...

— Prieš Raudonąją Armiją tankus veža, kariuomenę, sviedinius?...

— Ogi veža, žinia...

— O tu tą kelią nuo ko saugai? Nuo mūsų... Kas tuos traukinius šlaitu nuleidžia?

— Tai kad už duonos gi kąsnį... Žmona, vaikučių trejetas...

— Tu man čia neverkšlenk. Visi turi žmoną ir vaikučius, bet tai ne priežastis.

— Žinia, ne priežastis.

— Tai kodėl tu prieš tarybų valdžią ėjai?

— A-aš? Prieš? Nieku gyvu. Iš tarybų valdžios aš be naudos nieko negavau. Ir kad aš prieš tarybų valdžią!... Nieku gyvu!...

— Kaip gi ne... Na, štai, kad taip mane pagautum ant kelio, juk pašautum...

— Ne, aš į dangų šaudžiau...

— Bet šaudei...

— Jei jau tarnybon stojau... mobilizavausi, vadinasi...

— Tai ir šaudyti reikia...

— Žinia.

— O sakai, ne prieš tarybų valdžią...

— Nieku gyvu! Štai nudėk mane, dieve, toj pačioj vietoj, jei aš nors mintimi, ar žodžiu, ar dar kaip.

Mes ilgai sėdėjome tylėdami, nežinodami, ką daryti su tuo "čechovišku" personažu, atgaivintu naujosios technikos, tankų, "Junkersų" bei žandarų melsvomis milinėmis.

Išsigelbėti iš tos keblios padėties mums padėjo dvi bobos, įsiveržusios pirkion, nepaisydamos visų sargybinio protestų.

— Pagavo Erodą, galvažudį prakeiktą! — rėkė viena, raudonskruostė riestanosė orlovietė. — Na, ko zirzi, ko stovi, ar rankos tau atkrito? Aš jos vietoj akis jam nagais iškabinčiau... — smarkavo ji, kreipdamasi į mus.

Antroji — išblyškusi, užguita — žiūrėjo didelėmis mėlynomis akimis, nemirkčiodama. Iš jų be paliovos riedėjo ašaros. Jos lūpos kuždėjo vis tą pat:

— Vaniuška, balandėli mano... Oi, Vaniuška... Kraujeli mano, — kuždėjo ji. Paskui ji lėtai prisiartino prie Mitrofano, žiūrėdama jam į akis. Šis staigą pakėlė rankas, lyg gindamasis.

Mėlynakė priėjo dar arčiau ir, surikusi rėžiančiu balsu: "Žvėrie, vilke prakeiktas!" sudribo be sąmonės ant žemės.

Raudonskruostė moteris papasakojo mums, kad, vokiečiams atėjus, Mitrofanas Pliskunovas nedavė žmonėms ramiai gyventi kaime. Jis savo ranka sušaudė daugiau kaip trisdešimt Raudonosios Armijos kovotojų bei vadų, prasigaunančių į frontą tada, kai dar nebuvo partizanų.

O mėlynakės sūnui — Vaniatkai, dvejų metų mažuolėliui, sutriuškino galvą į namų kampą, paėmęs jį už kojyčių.

Sprendimas buvo aiškus.

Kol riestanosė gaivino savo draugę, komisaras pašaukė sargybą, ir policininką išvedė.

Tasai žmogiškasis egzempliorius buvo tiek nepaprastas, jog aš, smalsumo traukiamas, nusekiau į mišką, kur jį turėjo sušaudyti.

Mitrofanas ėjo, žarstydamas apavais dulkes ir apžvelgdamas pušų viršūnes nuobodžiaujančiomis akimis, lyg tikėdamasis išskristi iš mūsų. Pamiškėje jį pastatė prie duobės. Jis pasisuko ir gailiai pažvelgė į mus.

— Ar užmušite? — netikėtai skambiai paklausė jis.

— O ką gi, gal melstis už tave! — atsakė vienas partizanų, nusiimdamas nuo pečių šautuvą.

Mitrofanas sugriežė dantimis ir piktai pažiūrėjo į mane. Jis, tur būt, tikėjosi pamatyti tokį pat žvėrišką pyktį ir mūsų akyse ir, kaip man pasirodė, nustebo, pamatęs vien panieką. Aš pastebėjau, kad po žema to gorilo kaukole staiga karštligišku greitumu ėmė reikštis žmogiškosios minties pastangos, ieškančios išeities.

Bet buvo jau per vėlu. Abejingai pakilo šautuvų vamzdžiai. Aš pagalvojau, kad stabdyti ne visada malonų, bet būtiną žemės apvalymo procesą nevertėjo... Jis tai matė ir skubėjo, varė skurdžią mintį, kaip užguitą arklį... Ir štai ji praėjo barjerą:

— Pasakykite vyrukams, kad Mitrocha mirė šuniška mirtimi... — kimiai tarė žmogus su gorilos kaukole.

Trenkė šūviai. Jis krito ant pusiau supuvusių spyglių, parietęs kojas ir paslėpęs galvą tarp kelių.

Pildydamas jo paskutinį prašymą, aš perduodu žmonėms paskutinius jo žodžius:

Mitrofanas mirė šuniška mirtimi.

VII

Mano pareiga buvo "aprūpinti" geležinkelio mazgą. Reikėjo prasigauti į II Briansko stotį ir kasdieną informuoti vadovybę — ką, kiek ir kur nukreipia mazgas. Darbas paprastas, bet trūsus, ir kai aš taip padirbėjau dvi tris savaites, tai pamačiau, jog jis man aiškiai netinkamas. Tupėti šalia stoties ir pranešinėti apie tai, kad per ją perėjo penki ešelonai šaudmenų, žinant, kad tieji šaudmenys, gal būt, po kokių dviejų dienų sproginės mūsų apkasuose, naikindami mano draugus, tėvynainius bei tautiečius, — man buvo nepakenčiama. Sukandęs dantis, aš kartojau anglų žvalgo Čarlzo Rosselio mintį, kuri buvo mane apstulbinusi: "Žvalgas — aktorius. Jis vaidina didžiausioje pasaulinėje dramoje — kare. Ir nuo to, kaip jūs vaidinate savo rolę, priklauso ne tik jūsų reikalo pasisekimas, bet taip pat ir daugelio jūsų draugų gyvybė."

Partizanų srities žvalgų - partizanų tarpe aš iki to laiko buvau įsigijęs draugų. Jie taip pat smarkiai nekantraudavo, tačiau tuo tarpu jiems nebuvo kaip nuleisti visus tuos ešelonus šlaitu, tuo labiau, kad keliai tada buvo jau gerai saugojami. Pirmoji operacija, kurią mes padarėme ir kuri buvo kategoriškai draudžiama mums, žvalgams, buvo organizavimas "kamščio" sąveikoje su II Briansko stoties aviacija. Mes tą "operaciją" taip pavadinome pasididžiuodami.

(Daugiau bus.)

Piliečių Komitetas Civilėms Teisėms Portlande, Oregon, susidedąs iš darbininkų, bažnytinių ir negrų organizacijų atstovų, susirinko svarstyti peticiją, kuri reikalauja įvesti miestavą civilinėms teisėms užtikrinti patvarkymą (ordinance). Rasinę nesantaiką užaštrino pokarinis nedarbas, stoka namų ir samdytojų diskriminacinė taktika.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

10 MILIJONŲ RUBLIŲ— LIAUDIES ŪKIUI

Kauno Stachanovininkų Atsakymas Maskviečiams

KAUNAS, vasario 10-ta diena.—Čia įvyko miesto stachanovininkų sąskrydis. Pranešimą padarė partijos miesto komiteto sekretorius. Pranešėjas pabrėžė, kad per socialistines lenktynes suvažiavimo garbei pasiekti rimti gamybiniai laimėjimai. Miesto pramonė visumoje įvykdė ir viršijo sausio mėnesio bendrosios gamybos planą. Dabar iškyla uždavinys dar labiau išvystyti socialistinį lenktyniavimą, ypač naująsias jo formas, k. a., asmeniškas stachanovininkų sąskaitas, stachanovinius sankaupų planus, puikios kokybės brigadas ir tt. Reikia tinkamai panaudoti visus vidinius išteklius ir rezervus apyvartinių lėšų apyvartai paspartinti ir atpalaiduoti milijonus rublių liaudies ūkio reikmėms.

Per diskusijas kalbėjo "Dobilo" siuvimo fabriko brigadininkas Raubiška, "Limos" vilnonių audinių fabriko stachanovininkas Grėbliauskas.

Sąskrydyje kalbas pasakė PSCT pirmininkas B. Baranauskas ir partijos miesto komiteto sekretorius K. Gabdankas.

Sąskrydžio dalyviai apsvarstė ir prisiėmė plačius konkrečius įsipareigojimus kiekvienai pramonės šakai. Miesto pramonės pirmūnai įsipareigojo, kad iki lapkričio septintosios visos įmonės pasieks 1950 metų gamybos lygį, viršys metinius gamybos planus ir valstybei atpalaiduos ne mažiau kaip 10 milijonų rublių apyvartinių lėšų paspartinimo sąskaita.

★ ★ ★

Spaudos Platinimo Diena

ŠAKIAI, vas. 10 d.—Vietos ryšių kontoros kolektyvas pasidarbavo per surengtą čia spaudos platinimo dieną. Pašto agentas M. Daugėla surinko per vieną dieną 90 prenumeratų, spaudos skyriaus kontrolierius Z. Sruoginis — 60 prenumeratų, mašininkė Skaisgirytė — 40 prenumeratų.

Iš viso kolektyvas tą dieną surinko kelis šimtus naujų laikraščių skaitytojų.

Z. Sruoginis.

★ ★ ★

Studentai Skaito Paskaitas Valstiečiams

PAGĖGIAI, vas. 6 d. — Apskrities valstiečiai labai domisi atostogoms į tėviškę atvykusių studentų paskaitomis. Kauno valstybinio universiteto studentė Stankaitytė skaitė paskaitą "Mičiurininis mokslas Lietuvos laukuose." Seserys studentės Jakštaitės aplankė "Aušros" ir "Pergalės" kolektyvinius ūkius. Paskaitą apie kolektyvinių ūkių pranašumus prieš individualinius skaitė Vilniaus universiteto studentas Šustavičius.

Plečiamas Fabrikas

VILNIUS, vas. 5 d. — Apskrities pramonės kombinato šaltūnų odos apdirbimo fabriko kolektyvas LKP(b) VI suvažiavimą sutinka su gamybiniais laimėjimais. Pirma laiko baigta plėsti įmonė ir perduotas eksploatacijon naujas cechas odos žaliavai apdirbti. Pastatyti nauji cementiniai katilai, įrengti motorai ir būgnai. Po rekonstrukcijos fabriko pajėgumas padidėjo 6 kartus.

★ ★ ★

Atstatyta Lentpiūvė

PAGĖGIAI, vas. 5 d.—Apskrities pramonės kombinato kolektyvo rūpesčiu, Katyčių valsčiaus Natkiškių apylinkėje vokiškųjų okupantų apgriautoje lentpiūvėje atlikti atstatymo darbai. Lentpiūvės kolektyvas savo įmonę atstatyti buvo įsipareigojęs iki vasario mėn. 15 d. Tačiau užduotis įvykdyta žymiai anksčiau. Šiomis dienomis naujai atkurta lentpiūvė pradėjo darbą.

V. Taukelis.

★ ★ ★

Terpentino Gamyba

KUPIŠKIS, vas. 9 d.—Vietos pramonės kombinate pradėta terpentino gamyba. Jau pagaminta keleta tonų terpentino.

Gaminama vis daugiau valyto terpentino, kuris perduodamas vaistinėms.

★ ★ ★

Tarybinio Ūkio Mechaninė Dirbtuvė

MAŽEIKIAI, vas. 10 d. — Ruzgų tarybiniame ūkyje baigta naujos mechaninės dirbtuvės statyba. Joje yra kalvė, metalo apdirbimo staklės ir kiti įrengimai žemės ūkio mašinų remontui.

A. Beržanskis.

★ ★ ★

NAUJA TURBINA

VILNIUS, vas. 14 d.—Vilniaus energetikai parengė savo gamybinę dovaną LKP(b) VI-jo suvažiavimo garbei.

Montavimo brigada atliko didelį darbą įrengdama galingą turbiną Nr. 2. Buvo vietoje pagaminta eilė sudėtingų dalių, prietaisų ir kt. Montavimo darbai užbaigti sėkmingai. Pirmieji bandymai parodė, kad montuotojai padirbėjo atsidavusiai. Dabar vyksta galutiniai turbinos sureguliavimo darbai.

Savo pasižadėjime montuotojai buvo įsipareigoję iki suvažiavimo įrengti turbiną. Šis įsipareigojimas garbingai įvykdytas. Šiomis dienomis naujoji turbina duos elektros energiją miesto įmonėms. Tada Vilniaus elektrinė viršys savo prieškarinį pajėgumo lygį.

V. Čepukaitis.

★ ★ ★

Dvigubas Išdirbis

KAUNAS, vas. 12 d.—Per socialistines lenktynes fabriko kolektyvas dirbo taip našiai, kaip dar niekuomet. Mat, "Ramunės" fabrikas pertvarkytas iš pagrindų. Pašalintas žaliavos ir baigtos produkcijos priešpriešinis judėjimas. Gamyba vyksta srioviniu metodu. Paleisti į darbą gauti nauji įrengimai. Vieno darbininko vidutiniškas išdirbis padidėjo beveik dvigubai.

Visas "Ramunės" kolektyvas raportuoja apie pasiektus per socialistines lenktynes suvažiavimo garbei gamybinius laimėjimus: 1948 m. gruodžio mėnesio bendrosios gamybos planas viršytas 56 procentais, asortimentinis — 32 procentais; sausio mėnesio bendrosios gamybos planas — 16 procentų, asortimentinis — 18. Per pirmąją vasario mėnesio dekadą įvykdyta 47 procentai mėnesinio uždavinio.

Viktoras Malėjinas.

★ ★ ★

Siandien Ceikiniuose

ŠVENČIONYS, vas. 14 d.—Apleistu, tolimu užkampiu buvo buržuaziniais laikais Ceikiniai. Dabar jų nebegalima pažinti. Praėjusių metų pradžioje čia įsteigtas valsčius. Ceikinių gyventojai turi ambulatoriją. Laisvalaikiu jie gali pasiskaityti knygų, laikraščių: yra klubas-skaitykla. Ceikiniuose taip pat įsteigta progimnazija; seniau apie vidurinį mokslą ceikiniškių vaikai tegalėjo svajoti. 1948 m. pabaigoje miestelyje pastatyti valsčiaus tarybos namai. Ceikiniuose yra paštas ir telefonas. Miestelį dažnai aplanko kilnojamasis kinas.

Br. Vilkaitis.

Dienraščio LAISVĖS Didieji Piknikai

Iš anksto rengkitės dalyvauti didžiuosiuose savo dienraščio paramai piknikuose

❀ ❀ ❀

DIDŽIOJO NEW YORKO APYLINKĖ

Piknikas įvyks sekmadienį

LIEPOS 3 JULY

Klaščiaus Clinton Park

Betts ir Maspeth Aves., Maspeth, L. I., N. Y.

❀ ❀ ❀

BOSTONO APYLINKĖ

Piknikas įvyks sekmadienį

LIEPOS 3 JULY

Vose Pavilion Park

Maynard, Mass.

❀ ❀ ❀

SHENANDOAH, PA.

Įvyks Sekmadienį

LIEPOS 24 JULY

Brandonville Grove

Brandonville, Pa.

NEW JERSEY VALSTIJA

LDS ir LLD kuopos rengia dienraščio Laisvės paramai pikniką

Lietuvių Liberty Park

LIEPOS 24 JULY

340 Mitchell Ave., Linden, N. J.

❀ ❀ ❀

❀ ❀ ❀

HARTFORD, CONN.

Įvyks sekmadienį

RUGPJŪČIO 14 AUGUST

Light House Grove

East Hartford, Conn.

Anglai Stiprina Hong Kongą Prieš Kinų Komunistus

London. — Anglija siunčia vis daugiau karo laivų ir naujus pulkus armijos į anglų koloniją Hong Kongą, pietiniai rytiniame Kinijos kampe. Bijo, kad kinų komunistai - liaudininkai galį mėgint išlaisvint tą koloniją nuo Anglijos.

Išlėkė į Hong Kongą ir visų ginkluotų Anglijos jėgų ministras A. V. Alexander.

Youngstown, Ohio. —Sustreikavo auto-busų vežikai.

PIKNIKAS

— Rengia —

L. D. S. 3-ČIOJI APSKRITIS

SEKMADIENĮ

Birželio 12 June, 1949

PRADŽIA 1 VAL. DIENĄ

LITHUANIAN LIBERTY PARK

340 Mitchell Ave., Linden, N. J.

* * *

Gerbiamieji piknikų lankytojai! Šis Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Trečios Apskrities piknikas bus linksmas ir gražus.

GROS A. PAVIDŽIO ORKESTRAS

Turėsime svečių iš arti ir toli. Visiems užtikriname smagų laiko praleidimą.

ĮŽANGA 50 CENTŲ SU TAKSAIS.

Kviečiame visus ir visas — RENGĖJAI.

* * *

KELRODIS: Automobiliais pervažiavę Pulaski Skyway Jersey City, privažiavę Newark, imkite kelią 25-tą tiesiai į Linden, N. J. (Wood Ave.). Privažiavę Wood Avenue, sukitės po dešinei iki Simson Ave. ir po kairei vieną bloką iki Mitchell Avenue.

Iš ELIZABETH imkite busą 11 Wood Ave. Linden ir išlipkite Simson Ave. Iš New Yorko traukiniai nuo Pennsylvania stoties išeina sekamomis valandomis: 11:40; 1:05; 2:10; 3:35; 4:08; 4:50.

CHARLES J. ROMAN

Laidotuvių Direktorius

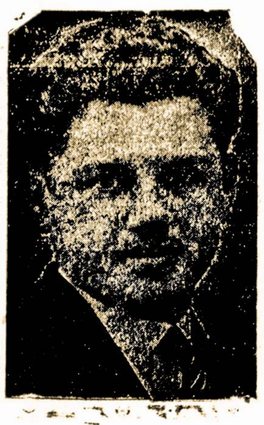

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Poplar 4110

August Gustas
BELTAIRE FLORIST
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas

6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(Kampas 68th St.)

Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite:
SHoreroad 8-9330

Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukietą ar vainiką, ko jūs reikalausite.

Specialistai Pritaikymui
Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams

Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home,
INC.

354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory

LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS
Telefonuokite dieną ar naktį
EVergreen 7-4774

Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems prakilniuose namuose be ekstra išlaidų.

Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkymui.

Asmeniški aptarnavimai suteikiama šeimom sulyg pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

United Mine Workers prezidentas John L. Lewis pasitaria su delegacijos sekretoriumi George Titler apie minkštosios anglies kontraktą pietinėse valstijose. Lewis'as nutraukė vienai savaitei Bluefield, W. Va., buvusias derybas su Southern Coal Producers Association, kuomet ta grupė atsisakė pateikti įrodymą, jog ji ištikro atstovauja žymią tos industrijos dalį.

Cleveland, Ohio

Corlettiečių piknikas, kurį rengia dvi kuopos bendrai—LLD 57 ir LDS 138 — įvyks sekmadienį, birželio (June) 12 d., dd. Rubų ūkyj. Įžangos nebus. Kviečiame visus, kaip clevelandiečius, akroniečius, youngstowniečius ir visus ūkininkus, kaip LLD, taip ir LDS narius ir prietelius. Turėsime gerą muziką, mylintiems šokti, skanių valgių ir gėrimų bus iki valios. Programa prasidės 10 val. ryto ir tęsis iki vėlyvo laiko. Prašome nesivėluoti ir nepamiršti.

Kelrodis: Važiuojantiems iš Clevelando, imkite Route 422, pravažiavę Welshfield, O., bus 2½ mylios po kairei Rubų didelė aukšta stuba su geležine tvora ant stogo.

Akroniečiams geriausiai imti Route 5 iki 44 ir suktis po dešinei į 422 ir tėmykite viršminėtą rodyklę. Youngstowniečiams Route 422, pravažiavus Parkman bus apie 2 mylios iki Rubų — po dešinei. Kviečia **Komisija.**

San Francisco, Cal.

ŠIS BEI TAS

Tarpe lietuvių organizacijų mažai kas veikiama, tik įvyks pora draugiškų išvažiavimų ant atviro oro, todėl vasaros progas sau linksmai praleidžia draugiškais pasikalbėjimais ir žaislais.

★

Nauja Pramonė

San Francisco lietuviams yra gerai žinomas Jonas Kazlauskas. Jis yra geras rėmėjas mūsų spaudos ir organizacijų narys. Dabar atsidarė savo pramonę, 841 Webster St. Jo profesija amatas—pertaiso ir pergažina senus ir naujus rakandus, namų ir raštinių. Jis to amato yra ekspertas ir visados darbą užtikrina, kurį jis sutinka padaryti. Todėl, reikale kreipkitės pas savo draugą.

★

Tarptautiška Knygų Krautuvė

Laiks nuo laiko tenka man užeiti ir pasipirkti įvairaus turinio literatūros iš International Book Store, 1400 Market St. Tai labai turtinga knygų krautuvė; yra įvairaus turinio knygų ir literatūros. Kituose knygynuose negalima gauti to, ką gali pirkti minėtam knygyne. Ten visados galima gauti politinės literatūros, kuri kiekvienam darbininkui ir profesijonalui yra reikalinga.

★

Sveikatos Patarnavimas

San Francisco miesto sveikatos įstaiga duoda veltui patarnavimą dėl žmonių apsaugai nuo džiovos ir kitokių plaučių ligų. X-Ray pagalba patikrina plaučių sveikatą. Įstaiga randasi 101 Grove St., priešais City Hall.

Alvinas.

J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

Springfield, Ill.

Gegužės 16 d. mirė Genevieve Egnot, 60 metų amžiaus. Paliko liūdėti vyrą Antaną, 2 sūnus Edwardą ir Benny ir dukrą Violą, vieną seserį ir penkis anukus. Velionė buvo laisvų pažiūrų ir laisvai tapo palaidota. Jos vyras skaito Keleivį, tai keleiviškai ir protauja.

Gegužės 23 d. nusišovė William Charles Urban, 68 metų amžiaus. Žmogus sirgo per tris metus. Paliko nuliūdime žmoną, tris sūnus ir 4 dukras, taipgi brolį Petrą. Velionis buvo angliakasis, kol jėgų turėjo, tai dirbo.

Gegužės 24 d. mirė Antanas Yakštis, 53 metų. Staigiai susirgo ir mirė. Kaip daugelis sako—nesirgo. Velionis buvo pavienis ir šiek tiek turėjo sutaupų. Užlaikė valgomųjų reikmenų krautuvę. Reiškia, žmogus dar buvo nesenas, bet mirtis parbloškė ir tiek.

★

Pas mus darbai smarkiai eina mažyn. Anglies kasyklos dirba tik dvi ir tai po 3 ar 4 dienas į savaitę. Kitos uždarytos, manoma, iki rudens. Sako, kad anglies kompanijos neturi užsakymų ant anglies. Paleidžia darbininkus iš darbo.

Moterų darbuose šiuom kartu dar dirba po 5 dienas į savaitę. Kaip pilnai tas fabrikas dirba, tai ten būna apie 3,000 abiejų lyčių darbininkų.

Mūsų mieste yra apie 40 įvairių išdirbysčių. Karo laiku jos dirbo ne vien dienomis, bet kaip kurios ir naktimis. Tai gal būt fabrikantai todėl ir nori trečiojo karo, nes karas jiems neša didelius pelnus. Žmonių kraujas liejasi, o jiems tas virsta į auksą.

★

Oras gegužės mėnesį buvo vėsus ir sausas. Pradžioj mėnesio buvo jau vasariškų karščių per kelias dienas, bet vėliau smarkiai atvėso.

A. Čekanauskas.

Paryžius. — Francūzų teismas išteisino du nacių generolus, kaltinamus už imtinių - įkaitų žudymą.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Kolektyvinio Ūkio Meno Saviveiklos Būrelio Išvykos

KLAIPĖDA, vas. 14 d. — Priekulės valsčiaus "Gegužės Pirmosios" kolektyviniame ūkyje valstiečio Šveistrio iniciatyva susiorganizavo meno saviveiklos būrelis. Pangesų pradinės mokyklos vedėjos Dambrauskaitės vadovaujami, būrelio nariai suvaidino Pangesų pradinėje mokykloje B. Dauguviečio pjesę "Laimė." Saviveiklos būrelyje aktyviai dalyvauja ne tik jaunimas, bet ir senesnio amžiaus kolektyvinio ūkio valstiečiai, kaip Povilas Juodys ir kiti.

Kolektyvinio ūkio meno saviveiklos būrelis buvo išvykęs į Priekulę, numato aplankyti Lankupių apylinkės Stalino vardo kolektyvinio ūkio valstiečius. Tokias išvykas numatoma surengti ir į kitus apskrities kolektyvinius ūkius.

J. Lapėnas.

★ ★ ★

Nauji Gaminiai

KAUNAS, vas. 14 d. — "Pergalės" fabrike paleistas naujas vielos tempimo agregatas ir penkerios vinių staklės. Taip pat pradėta pasagvinių gamyba. Paleidžiant naujus įrengimus bei įsisavinant naujus gaminius, pasižymėjo vyr. meistras Bronikaitis, stachanovininkas Paškevičius ir kiti.

Z. Kazakauskas.

★ ★ ★

Liaudies Tarėjų Susirinkimai

VILNIUS, vas. 14 d.—Respublikoje vyksta naujai išrinktų liaudies tarėjų susirinkimai. Jų metu liaudies tarėjams aiškinami tarybiniai įstatymai, jie supažindinami su savo pareigomis.

Neseniai Kuršėnų apskrities liaudies teisme įvyko liaudies tarėjų susirinkimas. Jame dalyvavo 50 žmonių. Liaudies teisėjas P. Vaicekauskas papasakojo apie tarybinio teismo demokratiškumą, jo auklėjamąją visuomeninę reikšmę. Toliau jis apibūdino tarėjų pareigas.

Telšių apskrities I apylinkės liaudies teisme įvykusiame susirinkime dalyvavo 38 tarėjai. Liaudies teisėjas M. Siniakovas papasakojo apie teisėjo ir tarėjų pareigas. Po to liaudies tarėjai pateikė eilę klausimų, liečiančių tarybinę įstatymdavystę.

Panašūs susirinkimai įvyko Radviliškio, Šiaulių, Kelmės ir kitose apskrityse.

★ ★ ★

Vakarinė Jaunimo Progimnazija

ZARASAI, vas. 14 d.—Šešiasdešimt trys Dusetų miestelio ir valsčiaus jaunuoliai mokosi tarybinės valdžios atidarytoje Dusetų vakarinėje darbininkų ir valstiečių jaunimo progimnazijoje.

Šioje tik šiais mokslo metais atidarytoje progimnazijoje veikia meno saviveikla, leidžiamas sieninis laikraštis. Visuomeniniame moksleivių darbe pasižymi mokytojos Ūsonytė ir Kuzmaitė.

A. Stimburys.

★ ★ ★

Nuolatinis Paviljonas Dailės Parodoms

Esantis Vilniuje, Komjaunimo gatvėje Nr. 20, erdvus pastatas Ministrų Tarybos nutarimu perduodamas dailininkų sąjungai. Atlikus remontą, čia bus sukurtas nuolatinis dailės parodų paviljonas.

★ ★ ★

Vaikų Sekmadieniai Klube-Skaitykloje

PANEVĖŽYS, vas. 14 d.—Kiekvieną sekmadienį Berčiūnų klube - skaitykloje pilna mokyklinio amžiaus vaikų: klubo - skaityklos vedėja Borisaitė kiekvieną sekmadienį organizuoja kolektyvinį vaikų valandėlių radijo klausymą, vaikų literatūros kolektyvinius skaitymus. Neseniai buvo skaityti ir nagrinėti N. Krupskajos "Laiškai pionieriams."

M. Gudanavičius.

KRISLAI

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Prelato Krupavičiaus ir Sidzikausko išleistuvėse buvo visko. Betrūkę tik dviejų dalykų: gervės pieno ir publikos. Nors visas Brooklyno lietuviškas svietas buvo kviečiamas, bet "gaila," verkia Vienybė, "kad per mažai publikos atsilankė." Ir tie, kurie ant svečių susimylėjo ir su jais atsisveikinti atėjo, pasielgė, atsiprašant, piemeniškai. Ar žinote, kiek ponai ir ponios suaukojo tos vargšės Lietuvos "išlaisvinimui"? Viso labo tik $137.25.

★ ★ ★

Vitalis Bukšnaitis, matyt, puikiai mokėsi iš Hitlerio: jau jeigu meluoji, tai meluok iš peties. Pavyzdžiui, jis savo angliškoje kolumnoje teigia, kad smetonininkų "du šimtai delegatų atstovavo milijoną Amerikos lietuvių"!

Iš gilumos širdies patarčiau Vitaliui šitokį negarbingą užsiėmimą pavesti savo senesniems, daugiau įgudusiems, gudresniems kamarotams, kaip Karpius ir Tysliava, kuriems blofas ir melas jau seniai yra virtę pirmąja prigimtimi.

Hartford, Conn.

PADĖKA

Širdingai tariu ačiu visiems draugams ir draugėms, kurie mano reikalams surengė parę, kas suteikė daug pagalbos man ligoje. Dėkui tiems, kurie surengė parengimą, aukavo jam, dirbo ir atsilankė, ypatingai ačiu J. Thomas, A. Brazauskas, C. Miller, M. Muleranka, F. Repšys, A. Barrison ir W. Brazauskas.

Taipgi dėkavoju Mrs. & Mr. J. Mockaitis iš Bridgeport ir Mrs. & Mr. V. J. Valley iš New Britain už atvirutes ir linkėjimus. Didelis visiems ačiu!

Josephine Vilchinskas.

Atydžiai tėmykite, kada ir kur įvyksta dienraščio Laisvės paramai piknikai ir juose dalyvaukite.

Kinija Žengia Į Laisvę

Parašė *D. M. ŠOLOMSKAS*

Susipažinkite su šiaja milžiniška valstybe. Įsigykite tik dabar išleistą brošiūrą, užvardytą:

KINIJA ŽENGIA Į LAISVĘ
32 puslapių. Kaina 20c.

Draugijos ir asmenys tuojaus užsisakykite tos brošiūros platinimui. Platintojams, kurie ims nemažiau 10 kopijų, kaina 15c už kopiją.

Kurie užsisakysite po vieną kopiją, prašome prisiųsti 25c vertės po 10c ar po 5c. U. S. pašto stampomis, nes kainuoja persiuntimas.

Užsakymus prašome siųsti:
LAISVĖ
427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 SO. 4th ST.,
Cor. Hewes St.
BROOKLYN, N. Y.

Visokiausi vaistai, kosmetikai kūdikiam reikmenys, įvairūs daikteliai, ligonių kambariui reikmenys už griežtai žemas kainas.

RECEPTŲ SPECIALISTAI.
MÁX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EVergreen 7-6238

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL

518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms

Telefonas
EVergreen 4-9407

TELEVISION
SHUFFLE BOARD

TELEPHONE
STAGG 2-5043

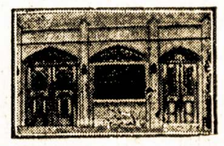

RES. TEL.
HY. 7-8681

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS) LAISNIUOTAS GRABORIUS
FUNERAL HOME
ALBERT J. BALTON-BALTRUNAS, Manager
(Laisniuotas Balsamuotojas)

Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos
Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Darbiečiai Nominavo Benjamin Davis ir Eugene Connolly

Amerikos Darbo Partija New Yorke paskelbė, jog darbiečiai paskyrė kandidatais iš naujo išrinkimui į New Yorko Miesto Tarybą kaunsilmanus Benjamin J. Davis ir savo narį darbietį Eugene P. Connolly.

Abu kandidatai turi puikų darbų rekordą liaudies gerovei.

Naujas Pagerinimas ---Darbininkams Nelaimė

Hudson & Manhattan Railroad, mums geriau žinomas kaipo Tubes, birželio 3-čią paleido išbandymui 6 vagonų traukinį su daugeliu durų, kurias kontroliuos tiktai motormanas ir konduktorius.

Pagerinimas, sakoma, sutaupąs apie 10 nuošimčių laiko kožnoje kelionėje — greičiau įleidžia ir išleidžia keleivius. Ir sutaupysiąs firmai— kada visus vagonus pakeis tokiais — apie $750,000 per metus. Tačiau tai sutaupys darbininkų lėšomis —. mažiausia du darbininkai eis iš darbo. Dabar dirba po keturis darbininkus ant kožno traukinio, tuomet dirbs tiktai po du. Be to, pagreitinus traukinių kursavimą, galės daugiau keleivių pervežti tuo patimi laiku su mažiau traukinių, dar daugiau darbininkų neteks darbo.

Jeigu visuomenė būtų visko savininkė, toks pagerinimas leistų visiems dirbti trumpesnes valandas ir laimingiau gyventi. Dabartinėje mūsų santvarkoje dėl pagerinimo vieni daugiau pelnys, kiti neteks darbo ir duonos.

T—as.

Alaus Dar Nebus

Devynias savaites užsitęsęs alaus išvežiotojų streikas gale praėjusios savaitės buvo paskelbtas baigiamu. Tačiau įvykęs bravarnių savininkų ir unijos atstovų pasitarimas taikos neđavė, nes firmos vis tebeatsisakinėja išpildyti unijistų vyriausius reikalavimus.

Unijistai vyriausia nenori trauktis, o bosai lygiai nenori vykinti reikalavimo leisti po du vyrus su kožnu sunkvežimiu, numažinti paskubą.

Alaus, tiesa, svietas dar gauna, nors ir iš toli. Sekmadienį įvykusioms Liberty Auditorijoje vestuvėms buvo parsitraukę alaus net iš Washingtono.

Suvienodino Kolegijų Aplikacijas.

Ieškantieji progos mokytis kolegijose šį rudenį rinksis jas vienoje aplikacijoje numeriais pažymint savo pasirinkimą. Iki šiol kožna turėjo savo atskiras aplikacijas. Nežinantis, ar jis bus priimtas vienon, kartais pildydavo atskiras visas 4 aplikacijas.

Brooklyno gyventojas Abraham Alexander užvedė bylą prieš miestavą Švietimo Tarybą. Reikalauja išmesti iš mokyklų Dickens'o "Oliverį Twistą" ir Shakespearo "Venecijos Pirklį" kaipo "antisemitiškas" ir "anti-religiškas."

ORAS. — Vėsiau, dalinai apsiniaukę.

Pripildykite Union Square Birželio 7-tą, Šaukia Kongresmanas Marcantonio

Newyorkietis kongresmanas Vito Marcantonio, nenuoalsus gynėjas darbo liaudies reikalų, Amerikos Darbo Partijos New Yorko valstijoje pirmininkas, pareiškė, jog kiekvieno mylėtojo laisvės, kiekvieno priešingo fašizmui asmens vieta būti masių demonstracijoje prieš teisėjo Medina nedemokratinį pasielgimą.

Kongresmanas Vito Marcantonio

Apie teisėjo Medina elgėsį kongresmanas, be kitko, pareiškė:

"Fašistinės jėgos pragariškai veržiasi galion. Jos nusiima pirštines ir nusiima atsargos kaukes, kuomet išstoja prieš komunistus. Tai tuomet visi gali pamatyti jų tironišką kumštį ir priespaudos veidą. O tai tą mes ir matėme teisėjo Medina's teismabutyje."

Tuo kumščiu atimama visokios laisvo žmogaus ir piliečio teisės nuo 12-kos darbininkų vadų komunistų, teisiamų New Yorke, Foley Square. Ten John Gates, Gus Hall ir Henry Winston pasiųsti kalėti už naudojimąsi konstitucijos garantuotomis teisėmis neišdavinėti savo draugų ir protestuoti prieš neteisėtumą.

Marcantonio šaukia visus protestuoti prieš diktatorišką įkaltinimą tų trijų.

Masinė demonstracija, šaukiama Civilių Teisių Kongreso, įvyks tuojau po darbo, birželio 7-tos prievakarį, antradienį (šiandien), 4:30 po piet, Union Square, 14th St., New Yorke. Prieinama nuo visų linijų 14th St. stoties.

Desėtkai unijų, pilietinių ir susiedijos organizacijų taipgi dalyvaus demonstracijoje.

Pikietuotojų Balsai Girdėjosi Kalėjime ir Svietui

Šešių šimtų asmenų demonstracija susibūrė praėjusį šeštadienį per pietus prie kalėjimo, kuriame įkalinti trys iš 12-kos teisiamųjų darbininkų vadų—John Gates, Gus Hall, Henry Winston.

Šie kovingi darbininkų vadai, paskiausiojo karo veteranai, laimingai sugrįžę iš karo frontų, dabar yra teisiami už teisingą vadovybę darbininkų judėjimui. (Kaltintojų kalboje tas vadinama subversyvumu.) Ir kol dar nenuteisti, teisėjo Medina tapo įkalinti už tai, kad atsisakė paneigti mūsų šalies konstituciją — Gates atsisakė išduoti kitus vadus, o Hall ir Winston bandė užtarti kryžiavojamą Gates'ą.

Mūsų konstitucija nereikalauja išdavinėti savo draugus ir leidžia protestuoti prieš neteisėtumą, bet tie trys turės atbūti po 30 dienų bei iki teismas baigsis kalėjime už naudojimąsi konstitucijos apsauga.

Žmonos, Vaikai Pikiete

Pikietui vadovavo Mrs. Lillian Gates ir Mrs. Edna Winston, ką tik išėjusios iš kalėjimo, kur jos bandė atlankyti savo vyrus. Su vyrais, tačiau, galėjo matytis per 4x11 colių uždarą langutį ir kalbėti per telefoną. Tas langutis atidaromas net blogdarių pasikalbėjimams su saviškiais, bet ne darbininkų vadams.

Pikieto priešakyje, su savo motina, ėjo įdomus mažytis pikietuotojas, 6 metų amžiaus Eugene Dennis, Jr. Vaikutis nešė iškabėlę su užrašu:

"Mūsų tėvai kovojo prieš fašizmą, leiskite juos laisvėn dabar."

Ten pat ėjo su motina kitas berniukas Robert Williamson, 11-kos metų, sūnus kito teisiamojo komunistų vado. Pikietavo teisiamųjų Potash ir Stachel žmonos, žymi vadovaujanti komunistė Claudia Jones.

Pikiete dalyvavo daugelio liaudies organizacijų vadai, tarpe tų žymi visuomenininkė, Amerikos Moterų Kongreso vadovė Muriel Draper.

Maršuodami šioje ant greitųjų susidariusioje demonstracijoje, žmonės tarėsi mobilizuoti savo sandarbininkus šapose ir kaimynus susiedijose dalyvauti didžiojoje viso miesto skale (tuojau po darbo) demonstracijoje antradienio prievakarį, birželio 7-tą, Union Square.

Taipgi buvo susitarta visą dieną (teismo valandomis) birželio 6-tą pikietuoti teismabutį, Foley Square.

Visas demonstracijas ant greitųjų iššaukė Civilių Teisių Kongresas, kuris vadovauja teisiamųjų gynimui.

Washington.— Gen. Marshall ragino Senatą tuoj užgirti Atlanto paktą.

Today's Pattern

Užsakymą, su 25 centais ir pažymėjimu formos numerio ir dydžio, siųskite: Pattern Dept., 427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.

Ar Jau Pasiruošę, Ar Būsite Liaudies Žygyje į Washingtoną?

O jis įvyks jau šį trečiadienį, birželio 8-tą.

Dalyvausiantis tame žygyje asmuo ar organizacija bus dalimi milžiniškos masės pilietijos, einančios paraginti pareigūnus — prezidentą ir kongresmanus — vykdyti tai, ką pažadėjo pirm rinkimų.

Žygyje į Washingtoną (People's Lobby) maršuos darbo unijos, veteranai, studentai, rendauninkai, moterys, tautinės grupės. Vyriausiu visų reikalavimu yra taika. Tačiau, kartą nuvykę, jie pasakys ir savo specifiškus reikalavimus.

Busmanų Streikas Baigėsi

Penktadienį buvo sustreikavę 168 draiveriai ir mechanikai Jamaica Buses, Inc., firmos, aptarnaujančios tūlas Jamaica linijas. Protestuoja prieš praretinimą busų, kuomi pablogina patarnavimą žmonėms ir mažina uždarbį. Po 2 dienų streiko ginčą perdavė tarpininkui Kheel.

Kad palengvinti visuomenei, streikieriai savomis mašinomis vežiojo tarp stočių senyvus žmones, taipgi moteris su vaikais.

Ne Žaibai ir Ne Bombos

Birželio 6-tos vakarą, 9 valandą, virš North ir East River, New Yorke, nepaprastos šviesos — ne žaibai ir ne bombos. Tai armijos lėktuvais išbandymas naujoviškų šviesų, kurias paleidus iš apie 3,500 pėdų aukščio apie 50 milionų žvakių šviesa nušviečia apie dviejų ketvirtainių mylių plotą.

New York Times pakėlė sekmadieninės laidos kainą iki 15 centų mieste, 20 centų už 50 mylių nuo miesto.

PRANEŠIMAS

RIDGEWOOD (BROOKLYN) N. Y.

LDS 103 kp. susirinkimas įvyks birželio (June) 7 d., 8 val. vakare, Shapolo-Vaiginio salėje, 147 Thames St., Brooklyn, N. Y. Šis susirinkimas bus svarbus, dalyvaukite visi ir užsimokėkite duokles, kad nesusispenduotumėte. — P. Babarskas, prot. rašt. (131-2)

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Sutelkiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias sutelkiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

Unijų Vadai Pasmerkė Įkalinimą Tų Trijų

Įkalinus Jonh Gates už atsisakymą būti išdaviku, taipgi Gus Hall ir Henry Winston, daug žymių unijistų pasirašė bendrą protestą. Jame, greta kitko, rašo:

"Įsakymas darbininkams vienas kitą išdavinėti yra priešiška demokratijai ir Amerikos darbininkų judėjimo tradicijoms...

"Atsisakymu tapti Judomis, John Gates ir sykiu su juo teisiamieji, kaip kad nesuskaitomi padorūs darbininkai pirm jų, palaikė visą tai, kas geriausio Amerikos darbo judėjime.

"Trys aukos šio šnipiškojo įsako yra komunistais. Bet pavojingasis klausimas, iškeltas teisėjo Medina's veiksmo, paliečia kiekvieną amerikietį, bus jis komunistas ar ne — net asmenis, kurie priešinasi komunizmui. Tai yra ypatingai pavojinga grėsmė kiekvienam darbininkui ir kožnai darbo unijai.

"Mes šaukiame kiekvieną unijistą sušukti dabar prieš teisėjo Medina's įsakymą išdavinėti."

Pasirašo vadai - viršininkai desėtkų AFL, CIO ir nepriklausomų unijų: Alex Sirota, Harry Reich, William Michelson, Sam Burt, Norma Aronson, Frank Dutto, Joseph Kehoe, John Steuben, Alvott L. Tyler, Louis Altman, Hyman Richman, Jack Curylo, James Lustig, Helen Mangold, Bernard Minter, Leon Straus, Joseph Cappadona, Winifred Norman, Murray Brown, Frank Wagner, Ben Scher, Sam Kantor, Herbert Kurzer, Henry Beckman.

Šimtai kitų vadovaujančių unijistų pasiuntė paskiras protesto rezoliucijas-telegramas, laiškus.

Tūlos ištisos šapos susirašo po protestais arba išsiunčia asmeniškas protesto telegramas.

Žuvavimas Baigėsi Mirtimi

Buvęs išplaukęs į Little Peconic Bay žuvauti pirm Atminimų Dienos švenčių, Robert M. Hall, 42 metų, dirbęs Waldorf - Astoria viešbutyje, birželio 5-tą tapo atrastas prigėrusiu. Jo draugo dar nerado.

Hall'o ir jo draugo dr. Nicholas Kulik, 34 metų, mechanikos inžinieriaus, buvo pasigesta dar šventėmis, kuomet negrįžo namo, o staigus viesulas buvo apvertęs kitus toje apylinkėje žuvavusius.

Užmušė ant Šaligatvio

Mrs. Anna Spiegelman, 33 metų, tapo užmušta automobiliaus, užėjusio ant šaligatvio prie Morris Ave. ir Fordham Road, Bronx. Draiveris paskaitęs šaligatvį kitu kraštu kelio dėl to, kad prie šaligatvio stovėjo pastatyta mašina frontu kairėn.

GYDYTOJAS
S. S. Lockett, M. D.
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: 1—2 dienom, 6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais.
Telefonas EVergreen 4-0203

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

GERI PIETŪS!
Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.
Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

Manhattan Plaza Mitingas Neįvyks

Vakar dienos Laisvėje buvo žymėta, kad š. m. birželio 10 d. (penktadienį) Manhattan Plaza salėje, New Yorke, įvyks masinis mitingas, šaukiamas rusų, latvių, lietuvių, ukrainiečių ir estų.

Pirmadienį rengėjai mums pranešė, kad dėl kai kurių susidėjusių aplinkybių šis mitingas NEĮVYKS — jis nukeltas ant toliau. Kada jis įvyks, — bus pranešta vėliau.

Dentistas Alfred Zaldin, 26 metų, Flushing, užsidusinęs anestetiku, kurį vartoja apmigdymui pacientų. Jį rado kedėje, prisirišusį prie burnos ir nosies leiką su dūdele iš viso tanko. Žmona sako, kad jo nervai neatlaikė persidirbimo.

VEDYBINĖS KORTELĖS
Dienraščio Laisvės Spaustuvė
Spausdina Vedybines Korteles
WEDDING INVITATION
Dėlei vedybų ar kokių nors kitų įvykių ir parių, reikale, atsispausdinti užkvietimų-įpvitation kortų, prašome kreiptis į Laisvės spaustuvę.
Laisvės spaustuvė padarys jums korteles moderniškiausiomis raidėmis. Jūs patys pasirinksite raides ir kortelių formą.
Tuom reikalu kreipkitės:
LAISVĖ
427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadienials uždaryta

ZUPP'S BAR 411 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Joseph Zeidat Jr., prop.
NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS
Telefonas EVergreen 4-7729
TELEVISION

Peter Kapiskas
Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES
32 Ten Eyck St.
Tel. EVergreen 4-8174

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Catherine Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETŪS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612